

■ 29 Ocak
2016 Cuma
■ Sayı: 17
■ 3 TL

HAFTALIK
SİYASİ DERGİ

BOYUN
EGME

Cenevre görüşmeleri ve Ortadoğu pazarlıkları

Tüm bölgesel ve küresel aktörler Suriye'deki savaşın tarafları artık. Cenevre görüşmeleri, Suriye meselesine çözüm getirmese bile güç dengelerinin, bölgede kazanan ve kaybeden tarafların görülmesi açısından önem taşıyor.

KURTARMAYA DEĞİL BATIRMAYA GELDİ

'TEKSASLI ÇAVUŞ' NİYE GELDİ? | BİR CENAZE, BİR ZİYARET, İKİ KUYRUK | 'ALEVİLER MÜCADELE HATTINI GÜNCELLEMELİ' | FİLİSTİN DİRENİŞİNİN MİRASI VE ÇIKMAZLARI |

SOSYALİZM ARTIK SOLUN ZORUNLU TEMELİDİR

Sınıfsız, sömürsüz bir düzenin mümkün olmadığı, eşitlikçi bir toplumsal yaşamın, insan toplumlarıyla mümkün olamayacağı türlü şekillerde savunulabilir. Savunabilen çoktur. İnsan doğasının bencilliği ile başlanır, "beş parmağın beşi bir mi" sorusuyla devam edilir. Sosyalizme, eşitlikçi bir insanlığa, bilimsel temel oluşturmakla ömrü geçmiş bilimsel sosyalizmin kurucu babalarından in-tikam alırcasına, "ütopik olduğu" söylenen sosyalizmin "öyle kitaplarda yazıldığı gibi" olamayacağı anlatılır.

Sovyet sosyalizmi bunun için değerliydi. Daha ilk yıllarından başlayarak, tüm dünyada komünistlere "olmaz" denilenin nasıl da olabildiğini gösterme gücü veriyordu. Attığı her adımla, sadece tüm yerkürede yankılanacak destanlar yazmıyordu; "o dediğin masallarda olur" sözünü söyleyenin ağzına tikiyordu. Çözülüşü büyük bir darbe vurdu. Ama çözülüşten çok kısa süre sonra bu sefer gerçekliğini, yokluğu ile gösterdi. "Bunlar masal" denilen kazanımlar toplumun elinden kayıp gittikçe, uyguladığımızın nasıl büyük bir ileri hamleden geriye düştüğü daha da iyi anlaşıldı.

Bir de "yakınlarda pek mümkün değil" görüşü var. Bizim ülkemizde özellikle yenilgi ve bozgun dönemlerinin ardından kolay atılamayan bir ruh hali. Döneklik de ve daha önemlisi bozgunculuk da buradan besleniyor. "Ufukta sosyalizm görünmüyor" diyenler çoğalıyor. Üstelik bunların önemli bir kısmı "21. yüzyıl sosyalizmine" inanıyorlar!

Oysa ufukta sosyalizmi göremezsiniz elbette; sosyalizme sırtınızı dönmüşseniz.

Sosyalizme sırtınızı dönerseniz, ufukta Bidenları görürsünüz, Hollandaları görürsünüz, hayırsever iş adamlarını, petrol kuyuları üzerinde yükselen aşiret ağalarını, biraz daha zorlarsanız Rus oligarklarını görürsünüz. Ötesini göremezsiniz. İstedığınız kadar zorlayın, Kürt yoksullarını görürsünüz ama kurtuluşlarını göremezsiniz, aşağılanan, ezilen, işkence edilen, yok edilen kadınları görürsünüz ama onların özgür ve eşit yaşamını göremezsiniz.

Ve bu kafayla, toplum da sizi görmez.

200 yıl öncesinde yaşamıyoruz. 2000'li yıllarda solun meşruiyet kaynağı, toplumun solu parmağıyla göstermesi için zorunlu temel; sınıfsız, sömürsüz bir düzeni, tüm insanlar için eşit, adil bir yaşamı kurma iddiasıdır.

Bunu erteleyen sol, artık toplumun kolaylıkla görmezden gelebileceği bir kişiliksizlikten ibarettir.

"Zengini düşmanlığı" nı cami avlusunda bırakıp, sosyal adaleti, emekçi haklarını sırtlanamazsınız. Ali Koç sosyal adalet dediğinde, "yoksulluk ve işsizlik büyük derin" dediğinde herkes kulak kabartır da sizin sözünüzün kıymeti olmaz.

Sınıfsız bir toplum için mücadeleyi, sömürünün yok edildiği, zengini de yoksulu da olmayan bir düzen savunusunu, sadece kendinizin bildiği bir sır, bir "gizli hedef" haline getirip, solculuğu başka duyarlılıklar üzerine bina ederseniz, "reel politika" da da ancak figüran olursunuz.

Çünkü toplumsal çıkarın bireysel rekabet karşısında üstünlüğünü, insanların eşitlendiği, toplumsal zenginlikler söz konusu olduğunda kimsenin bir diğerinden daha fazla hak iddia edemediği bir düzeni savunmak, kendisini mutlaka bununla ilişkilendirmek her türlü sol çıkışın meşruiyet sigortasıdır.

Yobazlarla, gericilerle kavgamız var.

Bu kavgada en büyük gücümüz tastamam budur: Toplumsal ideallerimiz. Bir bütün olarak...

Binlerce zulüm görmüş insana "telefon talimatıyla" kapılarını açan Divan oteli değil Gezi Parkı'na sabaha karşı tepsiyle börek getiren emekçi kadınları anlatırız.

Ve kimse çıkıp "bunlar Yahudi oyunu" diyemez, "yedi düvel Türkiye'ye karşı birleşmiş" diyemez.

Solun bu topraklarda alınının teriyle, verdiği canıyla kazandığı saygınlığın her zerresinde eşitsizliğe, haksızlığa, adaletsizliğe karşı; kimsenin kimseyi sömürmediği, kimsenin, kimseye buyurmadığı bir eşitlikçi toplum için verdiği mücadele vardır.

 KOMÜNİST PARTİ

'Teksaslı çavuş' niye geldi?

UZUN SÜREDİR SÖYLEDİĞİMİZ BİR ŞEY GEÇTİĞİMİZ HAFTA İÇİNDE ABD BAŞKAN YARDIMCI JOE BİDEN'İN TÜRKİYE ZİYARETİ İLE BİRLİKTE SU YÜZÜNE ÇIKMIŞ OLDU. O DA EMPERYALİZMİN TÜRKİYE'DE İNİSİYATİFİNİ GÜÇLENDİRDİĞİ...

ABD Başkan Yardımcısı Joe Biden'ın kısa ziyaretinde Erdoğan'ın "vatan haini" ilan ettiği Can Dündar'ın ailesi ile görüşmesi ve Dündar'ı "cesur" olarak nitelmesi; AKP'ye muhalif olduğu bilinen gazetecilerle basına kapalı buluşması; HDP'li milletvekilleri ile Kürt sorununu konuşması ve imzacı akademisyenleri savunması, ABD'nin Erdoğan'ın tepkisini pek de umursamadığını gösteriyor. Aksine çok açık bir mesaj sözkonusu.

Başbakan Davutoğlu'nun Biden'ın görüşme programıyla ilgili "Sayın Biden'ın görüşme programını kim hazırladı bilmiyorum ama Türkiye'de yaşananları tam olarak görmesini istemediği belli" ifadelerini kullanmasına ve "rahatsızlığımı iletteceğim" demesine rağmen kameraların karşısına geçince başkan yardımcısına tam 5 kez teşekkür etmesi baş emperyalistin hesabını doğru yaptığını gösteriyor.

ABD yönetiminin kulislerine en hakim isimlerden birisi olan Hürriyet'in Washington muhabiri Tolga Tanış, başkan yardımcısının ziyaretiyle ilgili yazdığı yazıda durumu "Washington'un Ankara üzerindeki etki gücü, Erdoğan'ın iç politikada kırılğan olduğu iktidarının ilk yıllarındaki kadar yüksek. 2002-2007 arası gibi" diyerek tarif ediyor.

Türkiye'nin, yani Erdoğan yönetiminin son dönemde ABD'de ve mülteci krizi nedeniyle kendisine katlanmak zorunda kalan AB merkezlerinde ciddi eleştirilere maruz kaldığı biliniyor. Basına kapalı olarak görüştüğü gazetecilerden Ceyda Karan'ın Biden'dan edindiği izlenime göre ABD'de "sabır taşmakta olanlar"ın sayısı artıyor, Türkiye'nin NATO'dan çıkarılması gerektiğini söyleyenler bile var.

'KIRILGAN DÖNEM'

İçinden geçtiğimiz sürecin 2002-2007 arasında benzetilmesinin altını çizmekte fayda var. Bu dönemin en önemli özelliği AKP'nin sonraki iktidar yıllarına kıyasla görece güçsüz olması değildi, Türkiye siyasetinin bu süreçte yeniden tasnif edilmesiydi. AKP'nin ABD'nin desteğiyle devleti ele geçirdiği, 1. Cumhuriyet'in çözüldüğü bu süreçte siyaset, bir süre sonra gündeme gelecek olan bölgesel restorasyonda AKP'ye sorun çıkarmayacak şekilde yeniden şekillendirilmişti.

Şimdi yeniden bir düzenleme ihtiyacı sözkonusu. Bu yeni bir ihtiyaç da değil üstelik. Daha güçsüz bir AKP ve Erdoğan planı uzun süredir yürürlükte. 7 Haziran öncesi denenen ve Kasım seçimleriyle

OYUN KURUCU AKTÖR OLMAK, BÖLGESEL LİDERLİK, YENİ OSMANLI DERKEN BAŞ EMPERYALİSTİN GÖZLERİNİN İÇİNE BAKA BAKA GELİP HERKESİ BİR MASANIN ETRAFINA OTURTTUĞU BİR NOKTAYA DÜŞMEK, KOLAY ALTINDAN KALKILABİLECEK BİR FİYASKO DEĞİL.

başarısız olmuş gibi görünen süreç, şimdi başka bir evreye geçmiş görünüyor. Evet, restorasyon süreci devam ediyor, bu sefer ABD'nin daha aleni bir şekilde müdahil olmasıyla üstelik.

Oyun kurucu aktör olmak, bölgesel liderlik, Yeni Osmanlı derken baş emperyalistin bir temsilcisinin zorbanın gözlerinin içine baka baka gelip herkesi bir masanın etrafına oturttuğu bir noktaya düşmek, üstelik bu açık reste ufacak bir rahatsızlık belirtisi bile gösteremeden boyun eğmek kolay altından kalkılabilecek bir fiyasko değil. Ama ne çare, dört bir taraftan kısıtlanmış; masalar yeniden kurulurken sahne dışına düşmüş; Rusya, İran, Irak, Suriye yönetimleri ile sıcak çatışma noktasına kadar gerilmiş bir yönetimden bahsediyoruz. Tam arayı düzeltmeye yeltendikleri İsrail bile hafta içinde yaptığı açıklamada Türkiye'yi İŞİD'le işbirliği yapmakla suçladı.

Darbenin nereden geleceği belli olmuyor. AKP'nin bu kadar fazla cepheye savaşacak gücü yok. Hele dünyada, kendi derdi başından aşkın Suudi gericiliği dışında müttefiki kalmamışken.

AKP'nin Suriye konusundaki takıntısı yalnızca buraya çok yatırım yapmış olmasından değil, burada yenildiğini kabullenmesinin kendisini iktidara taşıyan koşulların ortadan kalktığının ilanı anlamına geleceğini bilmesinden kaynaklanıyor. Şimdi elinde yalnız provokasyon kartı kaldı. Yaparlar mı?

Deniyorlar zaten, ama tutmuyor.

Bir diğer seçenek eli büyütüp savaş çıkarma noktasına kadar işi sürüklemek. Ama bunun için de en az birkaç ortak gerekiyor. Onu bile bulmaları zor artık.

DIŞARIDA YENİLGİ İÇERİDE BASKI

Bunun bir tek anlamı var, bölgesel iddialarını yitirmiş, Türkiye içine sıkıştırılmış bir AKP'nin, baskıyı ve dinciliği artıracığı. Önümüzdeki günlerde AKP'nin dışarıda boyun eğdikçe içeride sopa sallamaya devam edeceği anlaşılıyor. Bugün kurtarıcı gibi karşılanan ABD'nin bunu umursayacağını sanmak ise saflık olur. Zira hem bölgeyi hem de ülkemizi cehenneme çeviren gericiğin arkasında ABD'nin bölge planları olduğunu biliyoruz. Ceyda Karan bile bu konuda Biden'a sitem etmiş; "Bu gelinen noktada (ABD'nin) siyasal İslamcılık doktrininin etkisi olduğu kanaatimi dile getirip Batı'nın Türkiye'de Aydınlanması'nı ihmal edip, laik ve seküler kesimi desteklememesini eleştirdim."

Şaka gibi.

Bu gerici baskının doğrudan Türkiye'nin ilerici birikimini hedef alacağı ortada. AKP karşısında sermayeden ve emperyalizmden bağımsız bir mücadele yükseltilmediği oranda bu cendereden çıkmak mümkün görünmüyor.

■ Volkan Algan

Bir cenaze, bir ziyaret,

KOÇ HOLDİNG'İN PATRONU MUSTAFA KOÇ'UN ÖLÜMÜ İLE ABD BAŞKAN YARDIMCISI JOE BİDEN'İN TÜRKİYE ZİYARETİ ADETA TURNUSOL KÂĞIDI OLDU. MUSTAFA KOÇ'A BAŞSAĞLIĞI İÇİN KUYRUĞA GİRENLER İLE JOE BİDEN'LA GÖRÜŞME KUYRUĞUNA GİRENLER AYNI KESİMLERDİ VE ONLARI KOÇ İLE BİDEN, SERMAYE VE EMPERYALİZM BİRLEŞTİRİYORDU.

21 Ocak 2016, Türkiye tarihine not düşülecek günlerden biri. O gün yaşanan iki olay, Türkiye'deki siyasal saflaşmayı berraklaştıran, gözler önüne seren bir turnusol kâğıdı görevi gördü çünkü. O iki olayın ilki Mustafa Koç'un ölümü, diğeri ise ABD Başkan Yardımcısı Joe Biden'ın Türkiye ziyaretiydi. Ve ikisi aynı gün gerçekleşiyordu.

İlkinden başlayalım... Türkiye'nin en önemli tekellerinden biri olan Koç Holding'in Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Koç, geçirdiği kalp krizi sonucu hayatını kaybetti. Koç'un ölüm haberinin duyulmasıyla birlikte, kamuoyu ilginç bir şekilde ikiye yarıldı. Sosyal medyada, kahvelerde, işyerlerinde, evlerde, dost sohbetlerinde iki kesim belirginleşti. Koç'a güzellemeler düzen, Koç'un faziletlerini sayıp döken, "kör ölür badem gözlü olur, kel ölür sırma saçlı olur" atasözünü kanıtlamak istercesine Mustafa Koç'u ve Koç Ailesi'ni yerlere göklere sıgdıramayan bir kesim, neredeyse seferber oldu. Koç Ailesi'nin cumhuriyete bağlılığından girip Atatürk severliğinden çıkan çevreler, Koç'lara methiyeler düzmekten neredeyse yorgun düştüler. Liberallerden milliyetçilere, siyasal İslamcılardan sosyal demokratlara, muhafazakârlardan Kürt siyasetinin temsilcilerine kadar pek çok kesim, Koç'a üzülenler cephesinde birleşti.

HDP Eş Genel Başkanları ile Doğu Perinçek, AKP ile CHP, Mustafa Koç'un ölümünden duydukları üzüntüleri dile getirmekte ve başsağlığı mesajı yayınlamakta buluşuyordu örneğin.

Koç'u "Gücünü sermaye devletinden alan Türkiye'nin en güçlü patronu" olarak değerlendirenler ise Koç'u zaten olduğu ve bundan sonra da olması gereken yere koyuyorlardı. Örneğin hakları için direnen ve bu nedenle Koç tarafından işten atılan TOFAŞ işçileri, "Bizler TOFAŞ'ta hak mücadelesi veren ve bundan dolayı da Koç Holding yönetimi tarafından baskılara ve büyük haksızlıklara uğramış işçileriz. Bundan dolayı Mustafa Koç da dahil Koç Holding yönetimine karşı ne öfkemiz biter ne de mücadelemiz" diyordu.

Plaza Emekçileri #Direnişte grubunun ise sosyal medyada şu ilanı yayınlıyordu: "Biz Koç Grubuna başsağlığı dilemiyoruz. Onun yerine emekçileri, tüm patronlara karşı mücadeleye çağırıyoruz. Koç denince aklımıza darbeyi nasıl desteklediği geliyor. Kendi sermayesini büyütme için her yolu mübah gördüğü geliyor. AKP dönemindeki hızlı büyümesi geliyor. Son 10 yılda 13.4 milyar TL kâr elde eden Koç,

AKP döneminde 7 kat büyüme sağladı. AKP'nin özelleştirmelerinde başroldeydi. Bu büyüme elbette Koç'un AKP ile anlaşmalarına bağlanır ancak her şirket gibi o da kârını çalıştırdığı işçilere borçlu. Onbinlerce insanı sömürerek bu büyümeyi sağladı, bunu biliyoruz. Mustafa Koç'un

öldüğüne sevinmedik çünkü Türkiye'nin en büyük şirketlerinden olan Koç Holding işçileri sömürmeye kârına kâr katmaya devam edecek. Gazetelerde Koç için boy boy gösterilen vefat ilanlarına bir tane de biz eklemek istedik. Ve duyuyoruz bizim de hakkımız olan için mücadelemiz

iki kuyruk

devam edecek.”

Mustafa Koç'un ölüm haberi toplumda böyle bir yarılmaya yol açarken, aynı günün akşamı Atatürk Havalimanı'na 21.18'de inen uçağın içinde ABD Başkan Yardımcısı Joe Biden bulunuyordu. Amerikan siyasetinin, dolayısıyla günümüz emperyalizminin en deneyimli isimlerinden birisi olan Biden, Türkiye'ye ayak basar basmaz önünde bir randevu ve görüşme kuyruğu oluşuyordu. Yine düzen siyasetinin her kesiminden aktörler, Biden'la görüşme sırasına giriyordu.

Biden AKP, CHP, HDP temsilcileriyle, Başbakan Davutoğlu'yla, cezaevindeki gazeteci Can Dündar'ın eşiyle ve oğluyla, eskiden AKP destekçisi olup da sonradan kandırıldıklarını düşünen liberallerle ve elbette daha geçtiğimiz 4 Ekim'de "Eğer bu tür ifadeler kullandıysa Biden benim için tarih olur" diyen Tayyip Erdoğan'la teker teker ve ayrı ayrı görüştü.

ABD Genelkurmay Başkanı'nın hemen ardından Türkiye ziyaretini gerçekleştiren Joe Biden, "Şununla görüşmem", "Bununla görüşmem" diyen

Gerçek şu ki... Koç'a başsağlığı dileme kuyruğuna girenler ile Biden'la görüşme kuyruğuna girenleri aynı safta birleştiren ortak payda, Koç ile Biden'ı birleştiren değerlerdi: Temel karakterini "liberal ve piyasacı gericilik" olarak kodlayabileceğimiz değerler... Ve elbette liberal-piyasacı gericiliği tahkim eden milliyetçilik, dinselleşme, muhafazakârlık, sınıf uzlaşmacılığı...

**JOE BİDEN,
"ŞUNUNLA
GÖRÜŞMEM",
"BUNUNLA
GÖRÜŞMEM" DİYEN
DÜZEN SİYASETİNİN
TÜM ÖZNELERİNİ
BİR MASANIN
ETRAFINDA
TOPLAMAYI
BAŞARAN BİR İSİM
OLUYORDU.**

düzen siyasetinin tüm öznelerini bir masanın etrafında toplamayı başaran bir isim oluyordu.

Joe Biden'ın düzenlediği "yuvarlak masa" toplantısına HDP'den Leyla Zana, Ayhan Bilgen ve Altan Tan, AKP'den Galip Ensarioğlu ve Orhan Miroğlu ile CHP'den Fikri Sağlar ile Sezgin Tanrıku katıldı.

Biden, öğleden sonra da, aralarında gazeteciler Kadri Gürsel'in ve Aslı Aydıntaşbaş'ın, öğretim üyesi Prof. Dr. Yaman Akdeniz'in, Anadolu Kültür Yönetim Kurulu Başkanı Osman Kavalı'nın da bulunduğu sivil toplum kuruluşları temsilcileriyle buluşuyordu.

Gerçek şu ki... Koç'a başsağlığı dileme kuyruğuna girenler ile Biden'la görüşme kuyruğuna girenleri aynı safta birleştiren ortak payda, Koç ile Biden'ı birleştiren değerlerdi: Temel karakterini "liberal ve piyasacı gericilik" olarak kodlayabileceğimiz değerler... Ve elbette liberal-piyasacı gericiliği tahkim eden milliyetçilik, dinselleşme, muhafazakârlık, sınıf uzlaşmacılığı...

AKP düzenini yaratan iki temel güç olan ve Joe Biden'ın şahsında temsil edilen emperyalizm ile Mustafa Koç'un şahsında temsil edilen piyasacı neo-muhafazakâr anlayış, AKP düzeninin tüm aktörlerini aynı safta hizalamayı bir kez daha başarıyordu.

İşte tam da bu nedenlerle 21 Ocak'ta ölen Mustafa Koç ile aynı tarihte Türkiye'ye gelen Joe Biden, kurtulmamız gereken anlayışları, zihniyetleri, ideolojileri kâh cenaze töreninde kâh kabul salonlarında yan yana getirerek, bir an önce kurtulmamız gereken dizilimleri ve saflaşmaları gözler önüne seriyorlardı.

21 Ocak 2016'dan bize kalan işte bu tabloydu.

■ Ahmet Çınar

Cenevre görüşmeleri ve Ortadoğu pazarlıkları

TÜM BÖLGESEL VE KÜRESEL AKTÖRLER SURIYE'DEKİ SAVAŞIN TARAFLARI ARTIK. CENEVRE GÖRÜŞMELERİ, SURIYE MESELESİNE ÇÖZÜM GETİRMESE BİLE GÜÇ DENGELERİNİN, BÖLGEDE KAZANAN VE KAYBEDEN TARAFLARIN GÖRÜLMESİ AÇISINDAN ÖNEM TAŞIYOR.

Suriye'de yönetimin nasıl olacağı, Suriye Cumhurbaşkanı Beşar Esad'ın görevde kalıp kalmayacağı, gidecekse nasıl bir geçiş süreci yaşanacağı, Suriye'nin bölünüp bölünmeyeceği gibi pek çok konuda tartışmalar sürüyor.

Suriye meselesinde karşıt taraflarda yer alan ABD ve Rusya'nın mutabık olduğu ve Suriye hükümetinin de katılmayı kabul ettiği Cenevre görüşmeleri ülkedeki yangına çözüm getirmese bile güç dengelerinin, bölgede kazanan ve kaybeden tarafların görülmesi açısından önem taşıyor.

KARMAŞIK HESAPLAR

Suriye'de süren savaşta, dünya dengelerinin mükemmel yakın bir kopyası bulunabilir. Kabaca tasnif edersek bir yanda İran, Rusya, bölgedeki Şii gruplar ve daha üstü kapalı biçimde Çin'in bulunduğu "Esad yanlıları"; diğer

yandaysa ABD, Fransa, İsrail, Suudi Arabistan ve Türkiye'nin başını çektiği "Esad karşıtları" duruyor. Bu tarafları oluşturanların da kendi içinde büyük çekişmeler yaşadığı bir gerçek. Koşullar bu grupları bir arada tutsa da, tarafların iç gerilimleri Cenevre görüşmelerini zorlaştıran etmenlerden biri. Örneğin, ABD PYD ile işbirliğinden yana olsa da, Türkiye'nin tutumu ABD'nin bölgede PYD üzerinden hamle yapmasını zorlaştırıyor. Bu durum PYD'yi Rusya'ya doğru itme tehlikesi de barındırıyor ki ABD'nin buna göz yumması zor. Kürt hareketinin AKP ile yaşadığı gerginlikle uçak krizinin aynı döneme denk gelmesi, ABD'nin elini zayıflatmak isteyen Rusya'ya bu açıdan fırsat sunuyor. PYD'nin Cenevre görüşmelerine davet edilmemesi de Rusya'ya PYD ile ilişkileri güçlendirme fırsatı sağlıyor.

Suriye denklemine bir diğer mücadele de İran - Suudi Arabistan ekseninde

şekilleniyor. Rusya'nın oyuna daha kararlı bir şekilde dahil olmasıyla denge kendi tarafına kayan İran, Batı ile ilişkilerindeki iyileşmeden de faydalanarak Suudi Arabistan'ı Suriye'de köşeye sıkıştırmak istiyor. Suudi Arabistan'ın olağan müttefiki ABD ise "ılımlı" olmayan grupları desteklediği bilinen Suudi Arabistan'dan yana belirleyici biçimde tavır almakta zorlanıyor. Yemen'de binlerce sivil öldürmesine rağmen Batı tarafından "insan hakları ihlalleri" sebebiyle dışlanmayan ancak Charlie Hebdo ve Paris saldırılarının ardından kimi "üstü kapalı" mesajlar alan Suudi Arabistan, Suriye'ye dahlini artırarak daha fazla dikkat çekmekten kaçınıyor.

CENEVRE'DEN KİM NE BEKLİYOR?

Suriye'de destekleyecek "ılımlı muhalif" güç bulamadığı gibi, bu iş için harcadığı 500 milyon doların ardından böyle

bir gücü yaratmayı da başaramayan ABD, Rusya'nın müdahalesiyle birlikte Suriye yönetimini sahada yenemeyeceği gerçeğiyle kesin olarak yüzleşmiş oldu. Bu durumda ABD için öne çıkan seçenek Suriye yönetimiyle "diyalog kurmak" ve yönetimden "güç paylaşımı" istemek oluyor. Suriye yönetimininse bunların ikisine de en azından prensip olarak karşı olmadığı söylenebilir. Ancak ABD'nin Suriye'ye yaptığı 5 yıllık yatırım düşünüldüğünde -ki bölgedeki felaketin altında yatan asıl neden bu- olası kazanç bile ABD için büyük kayıp anlamına geliyor. Benzer bir tablo ABD'nin müdahale ettiği diğer yerlerde de mevcut. 8 yıllık Obama yönetiminin ardından, kısaca özetlersek ABD'ye yakın gruplar bulunup bunların hava saldırıları ve eğitim-donat yöntemleriyle desteklenerek iktidara getirilmeye çalışılması olarak tanımlanabilecek yeni ABD dış politikasının tamamen çöktüğü söylenebilir. "Akıllı güç" denen bu yöntem Suriye'nin yanı sıra Libya'da da daha kötü bir biçimde hüsrarla sonuçlandı.

Suriye yönetiminin Cenevre görüşmelerinden beklentisinin herkes için tek makul alternatifin kendileri olduğunu göstermek olduğu söylenebilir. Rusya'nın ve milis güçlerinin desteğiyle cephelerde kesin sonuç getirici nitelikte olmasa da beklentilerin üzerinde sonuçlar alan Suriye, ÖSO ve diğer grupları büyük oranda etkisizleştirmiş durumda. PYD'nin görüşmelere davet edilmemesinin de Suriye yönetiminin elini güçlendirdiği görülüyor. Görüşmelerden resmi statü alarak ayrılmayı uman PYD'nin, bu beklentisini davet edilmeden önce de yakın zaman içerisinde düşürdüğü söylenebilir. Bunda bölgede Süryani ve Ermeni kiliseleri başta olmak üzere pek çok grubun PYD yönetimine muhalif açıklamalar yapmaya başlamasının yanı sıra YPG'ye askeri destek vermeye başlayan Rusya'nın uzlaştırıcı rolünün de payı var.

Türkiye'nin şantaj yaparak PYD'nin davet edilmesini engellemesinin Türkiye için bir "zafer" olduğu iddia edilebilecek olsa bile, bu meselenin Türkiye'ye gerçek bir kazanç getirmekten öte, Türkiye'nin bölgede rahatsızlık kaynağı bir unsur haline geldiği tezini güçlendirdiği görülüyor. Türkiye'nin bu tür hamlelerle PYD'yi bölgede saf dışı bırakabilmesi mümkün değil, sadece Rusya ve ABD'nin gerçekleşmesinden yana olduğu görüşmelerden sonuç alınmasını zorlaştırmış oluyor. Suriye'de kimi cihatçı Türkmen gruplar dışında kendisine bağlı bir güç de yaratamamış olan Türkiye, ABD'nin bölgede anlaşmak istediği gruplara bir alternatif de sunamıyor. Kendi krizlerini çözemeyen Türkiye, statükonun daha da kendi aleyhine dönmemesi için Ortadoğu'da da kriz yaratmaktan başka bir çözüm bulamıyor. Türkiye'nin kader ortağı olmaya soyunduğu Suudi Arabistan'ın da, Türkiye'den daha iyi bir durumda olmadığı görülüyor.

■ Tulga Buğra Işık

Rusya'nın Suriye hamlesi

30 Eylül 2015'den başlayarak Suriye'de kapsamlı askeri müdahale gerçekleştirmeye başlayan Rusya, bu hamlesini dış politikada çok sıkıştığı bir dönemde gerçekleştirdi.

Ukrayna meselesi üzerinden ABD ve Avrupa Birliği ile karşı karşıya gelen Rusya, uluslararası arenada yalnızlaştırıldı. NATO'nun Ukrayna meselesini kullanarak Doğu Avrupa'da kurduğu ittifaklarla daha da kuşatıldı. Böyle bir dönemde ABD'nin Ortadoğu'ya müdahale aracı olarak kullandığı cihatçı yapılanmalar Rusya'ya aradığı çıkışı sağladı. Suriye'de gerçekleştirdiği hava hareketleriyle yalnızca IŞİD'e değil aralarında El Kaide bağlantılı El Nusra Cephesi, Ahrar'uş Şam ve ÖSO'nun da bulunduğu "ılımlı" sayılan yapılanmalara da darbe vuran Rusya, sadece bölgede değil tüm dünyada sempati kazandığı gibi,

Ortadoğu'ya açıktan müdahil olma meşruiyetini de kazanmış oldu.

Paris saldırılarıyla birlikte Suriye'deki hareketi üzerinden Avrupa Birliği'ndeki kimi ülkelerle yakın temaslar kurmayı başaran Rusya, Fransa başta olmak üzere kimi bölgesel aktörlerle yeniden işbirliği yapabilir hale geldi. Burada da Avrupa Birliği ve ABD'nin çıkarları arasındaki açığa yoğunlaşan Rusya, bu açığı kısmi de olsa etrafındaki kuşatmayı kırmak için kullanabildi. Diğer yandan da Suriye'deki ortak politikaları sebebiyle İran ile yakın ilişkilerini geliştiren Rusya, Çin'in buna Rusya ve İran kadar gönüllü olmadığı açık olsa bile Rusya-Çin-İran üçlüsünü bir arada tutmayı başarabildi. Rusya Cenevre görüşmelerinde Suriye hamlesinin meyvelerini toplamayı umuyor.

Cam işçisi yol arıyor...

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI TARİHİNİN PEK ÇOK KESİTİNDE CAM İŞÇİLERİ GREVLERLE, DİRENİŞLERLE GÜNDEME GELDİ. YILLARA YAYILAN MÜCADELE GELENEĞİNE SAHİP İŞÇİLER, YİNE İŞTEN ÇIKARMALARA KARŞI MÜCADELE EDİYOR.

Mersin'de, Kristal-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu Şişecam'a bağlı fabrikalarda çalışırken işten çıkarılan cam işçilerinin bugün sürdürdüğü direnişin belki de önceki direnişlerden en önemli farkı, Kristal-İş'in mevcut yapısına yönelik ciddi bir tepkiyi de bünyesinde barındırması. Şişecam ve Anadolu Cam patronlarının toplam 212 işçiyi işten çıkardığını ve sendikanın bu süreçte mücadeleyi tercih etmediğini söyleyen işçiler, Mersin'de başlattıkları direnişi, Aralık ayında İstanbul/Beykoz'da bulunan Kristal-İş Genel Merkezi önüne taşıdı.

Az sayıda ve evlerinden yüzlerce kilometre uzakta olmalarına karşın, "kararlıyız, işe dönene dek direneceğiz" diyen cam işçilerinden İsmail Yılmaz'la, direnişin nedenlerini, sendikanın bu süreçteki tavrını ve Türkiye'nin cam tekeli Şişecam'ın yıllar içinde değişen politikalarını konuştuk.

İŞTEN ATMAYA KARŞI DİRENİŞ

İsmail Yılmaz, 20 yıllık cam işçisi. 2004-2006 yılları arasında Kristal-İş Sendikası Mersin Şube Eğitim Sekreterliği görevinde de bulunmuş. "Evimizden 1000-1200 km uzakta eylem gerçekleştirmek çok zor bir şey. Bunu kendi şehrinde bile yapmayan arkadaşlarımız var" diyor İsmail. Mersin, Eskişehir ve Gebze fabrikalarında çıkan toplam 212 işçiden 37'sinin dava açtığı Şişecam'da, ilk duruşmanın Şubat ayında yapılması bekleniyor. Direnişte olan işçiler arasında, 2013 yılındaki Topkapı Cam Fabrikası direnişinden ve 2002'de Beykoz'da işten çıkarılıp Mersin'e gelen birer işçi de bulunuyor. Öte yandan, özellikle Beykoz'dan Mersin'e geçen pek çok işçi, emekliliklerine az zaman kaldığı için teşvikten faydalanıyor. Ancak Yılmaz,

KAPISININ ÖNÜNDE KURULU DİRENİŞ ÇADIRI KRİSTAL-İŞ'İ RAHATSIZ EDİYOR. İŞÇİLERİN 'KRİSTAL PALAS' DİYE ADLANDIRDIĞI VE İSTANBUL'UN BU SOĞUK GÜNLERİNDE İÇİNDE YAŞADIKLARI ÇADIR, GEÇTİĞİMİZ GÜNLERDE SALDIRIYA UĞRADI.

teşvik uygulamasının her zaman işçilerin rızasına dayanmadığını vurguluyor: "Sendikacılar isimleri baştan biliyordu ama bizler bilmiyorduk. Kendilerine yakın insanları listelerden çıkarabilmek için, kendi rızasıyla teşvikten faydalananların sayısını artırmaya çalıştılar. Mesela emekliliğinize üç yıl kalmış ama çalışmaya devam etmek istiyorsunuz. Araya adam koydular, zorladılar, tehdit ettiler ve o sayıyı yükseltmeye çalıştılar."

SENDİKA NEYE YARAR?

Kristal-İş, genel kurulunu bu yıl toplayacağı için, sendikanın genel hattına yönelik tartışmalar da farklı bir eksene oturuyor. Trakya Şube seçimlerinin iptal edilmesinin ardından, yeni yapılacak seçimlerin dengeleri değiştirebileceği konuşuluyor. Yılmaz, sendikadaki sıkıntılara ilişkin şunları söylüyor: "Cam işçileri arasında mev-

cut yapıya karşı bir muhalefet oluştu. Muhalefeti, 'biz bu yapıdan memnun değiliz' diyen sesler oluşturuyor. İktidarı ise 'biz memnunuz' diyenler ve iktidarın 'nimet'lerinden faydalananlar oluşturuyor. Ne gibi nimetlerden bahsediyorum? Örneğin, işten çıkarma sürecinde iktidara sığınıp, işten çıkarılmaktan kurtulmak. Mesela izin kullanabilmek, diğer işçiler kadar çalışmamak ya da fabrikanın içinde sözünün geçebilmesi, itibar görebilmek. Bir de sendikanın 'örtülü ödeneğinden' faydalananlar var elbette."

Kristal-İş Sendikası'nın uzun yıllar boyunca devrimci bir kültürü yaşattığını, Bilal Çetintaş dahil, genel başkanların genellikle sol eğilimli olduğunu belirten Yılmaz, bu eğilimin her zaman sendikal anlayışla paralel yürümediğinin altını çiziyor. Şişecam işçilerinin yaşam ve çalışma koşullarının sürekli gerilemesine rağmen sendikanın

"Çadırımız sendika yöneticilerinin talimatıyla polis tarafından yağmalanınca, bizler de buna tepki olarak bir protesto yürüyüşü ve siyah çelenk bırakma eylemi gerçekleştirdik. Gayet demokratik bir eylemdi. Demokratik ve sınıfsal bir kurum olan Kristal-İş'in de buna hoşgörülle bakması gerekirdi. Oysa öyle olmadı. Sendika yöneticileri, güvenlik güçlerine, bıraktığımız siyah çelenk parçalamalarını söyledi. Bu duruma bölgedeki halk, Beykozlu kadınlar tepki gösterdi ve bizi savundu."

buna karşı mücadeleden kaçınmasının işçilerde oluşturduğu tepkiyi şu sözlerle anlatıyor: "İşe giriş ücretiyle ilgili yanlışlık yapılıyorsa, Kuşadası'ndaki otelle ilgili yanlışlık yapılıyorsa, yeni açılan işyerlerindeki protokollerle ilgili yanlışlık yapılıyorsa, işten atılmak istenenlere ilişkin yanlışlık yapılıyorsa, sendika işçilerin taleplerine duyarsız kalıyorsa, toplu sözleşme dönemlerinde tabanın sözü dinlenmiyorsa, işçi ücretleri geriye çekildiyse muhalefet etmekten daha doğal ne olabilir? 2001 krizinden önce benim maaşım iki öğretmen, iki buçuk polis maaşına eşdeğerdi. Benim karşılaştığım polis. Şimdi o benden 2.000 lira fazla maaş alıyor. Düşünün ne kadar geriye gitti maaşlarımız."

ŞİŞECAM'DAKİ DÖNÜŞÜM

Yıllar içinde cam işçisinin, Şişecam'daki payı adım adım azaldı, çalışma koşulları kötüleşti, bunlara paralel

olarak fabrika içindeki baskılar da arttı. Yılmaz da bu değişime değinerek şunları söylüyor: "1990'lı yılların ikinci yarısından itibaren, Şişecam yönetimine bankacı, iktisat kökenli kişiler gelmeye başladı. Önceden müdürler, fabrikalardaki atölyelerden başlayarak yükselenlerden seçiliyordu. Bu dönüşüm yaşanınca, bakış açısı değişti. Yeni gelen yöneticiler, insani yönden değil, doğrudan iktisadi yönden baktıkları için durum değişmeye başladı. 'Büyüme' en önemli hedef oldu. 'Bir önceki yıldan daha fazla büyüme', 'bir önceki yıldan daha fazla kâr etme' anlayışı ön plana çıktı. Dolayısıyla bir önceki yıldan daha az işçi maliyeti olmasını da talep ettiler. Önce taşeron sistemiyle kalifiye olmayan yerlerdeki işçi maliyeti düşürüldü, ardından kalifiye olan yerlerde de emek maliyetinde indirimlere gidildi." Şişecam'ın yapısı adım adım değişirken, sendika da buna karşı bir direnç oluşturmak yerine, bu değişime uymayı tercih etti, bu plana uygun bir sendikal merkez oluşturdu.

DİRENİŞ ÇADIRININ ADI 'KRİSTAL PALAS'

Kapısının önünde kurulu direniş çadırı Kristal-İş'i rahatsız ediyor elbette. İşçilerin 'Kristal Palas' diye adlandırdığı ve İstanbul'un bu soğuk günlerinde içinde yaşadıkları çadır, geçtiğimiz günlerde saldırıya uğramış ve talan edilmişti. Yılmaz, buna ilişkin yaptıkları eylemi

anlatıyor: "Çadırımız sendika yöneticilerinin talimatıyla polis tarafından yağmalanınca, bizler de buna tepki olarak bir protesto yürüyüşü ve siyah çelenk bırakma eylemi gerçekleştirdik. Gayet demokratik bir eylemdi. Demokratik ve sınıfsal bir kurum olan Kristal-İş'in de buna hoşgörülle bakması gerekirdi. Oysa öyle olmadı. Sendika yöneticileri, güvenlik güçlerine, bıraktığımız siyah çelenk parçalamalarını söyledi. Bu duruma bölgedeki halk, Beykozlu kadınlar tepki gösterdi ve bizi savundu."

İŞ KULELERE YÜRÜYÜŞ

İşten çıkarmalara karşı imza toplayan cam işçileri, 29 Ocak Cuma günü Kanyon AVM'de toplanıp, İş Kuleleri'ne yürüyüş yapmayı ve imzaları teslim etmeyi planlıyor. Mersin'den ailelerinin de geleceğini ve eylemin onlarla birlikte yapılacağını söyleyen Yılmaz, sözlerini şöyle tamamlıyor: "Şişecam, 15-16 kişiyi işe döndüremiyorsa yazıklar olsun. İşten çıkarıldıktan sonra arkadaşlarımız 'İstanbul'a gidelim' dediler. Biz de 'İstanbul'a gitmek mesele değil. Atlarsın otobüse gidersin. Ama dönmek mesele... Sonuç almadan dönemezsin' dedik. Şimdi buradayız ve sonuç almadan dönemeyeceğiz. Bizler her gün, 24 saat direniş çadırındayız. Yalnızca etkinlik olduğu zamanlar çadırdan ayrılıyor. Her türlü desteği çok önemsiyoruz."

■ Zeynep Yıldız

Biat eden sendika, ses çıkarmayan işçi!

1966 yılında yapılan ve DİSK'in kurulmasında da etkili olan Paşabahçe greviden bu yana, cam işçileri hep direnişlerle ve grevlerle gündeme geldi. Hatırlanacağı üzere 2013 yılına, Şişecam'ın Anadolu Cam Sanayi Topkapı Fabrikası'nı kapatma kararı alması üzerine başlayan ve cam işçilerinin fabrika çatılarındaki görüntüleriyle akıllarda yer eden direniş girmişti. İki hafta kadar süren direniş kazanımla sonuçlanmış, işçilerin diğer fabrikalara transferi sağlanmıştı.

2014 yılının Haziran ayında ise 5.800 cam işçisi, saat ücretlerine yalnızca 93 kuruş zam verilmesine

karşı greve çıkmış, işçilerin grevi Bakanlar Kurulu kararıyla sekizinci günde sona ermişti.

Tüm bu süreçte, Şişecam'da adım adım baskılar arttı, işten çıkarmalar ve emekliliğe sevk etme uygulamaları yaygınlaştı. Yıllar boyu onca direnişten başarıyla çıkmış olan Kristal-İş Sendikası'nın ise bu sürece uyum sağladığını ve Şişecam'ın değişen yapısıyla "uyumlu" bir sendikal anlayışı tercih ettiğini söylemek mümkün. Bugün direnişte olan az sayıda işçinin sendikaya yönelik tepkisi de bu noktada yoğunlaşıyor ve işçiler "artık sendika ile görüşerek işçilerin işten çıkarıldığı bir döneme girildi" diyorlar.

KEMAL OKUYAN

Devrimci ahla ve politika

Çalışkan, özverili, cesur, dürüst, kararlı, özü sözü bir olmak... Bunlar bir devrimciye ait değerlerdir kuşkusuz. Ancak devrimciyi, daha özelinde devrimci ahlakı bunlarla tanımlamak mümkün değil.

“İyi” kavramı etrafında yeni bir tartışma başlatmak istemesem de, yukarıda sayılanlar aslında “insan”ı, “iyi insan”ı tarif ediyor.

“Devrimci” sıfatı ise, tarihsel bir yönelimi de içeriyor, “politik insan”a işaret ediyor.

Daha önce bu konuya “yeni bir siyaset kültürü” bağlamında değinmiş, Türkiye solunun, burjuva siyasetinin çürümüşlüğüne bir parçası haline geldiğini üzümlenerek ifade etmiştik.

Devam etmemiz gerekiyor. Çünkü her toplum ve topluluk için geçerli olan ve illa “olumsuz” bir anlam yüklememiz gereken “mahalle baskısı” şu anda sola hâlâ ters etki yapıyor. Bunun düzeltilmesi, deyim yerindeyse Türkiye’nin devrimci birikimi üzerindeki ideolojik-psikolojik baskının yönünün değişmesi gerekiyor.

Sadeleştirelim.

Türkiye solu, kökleri daha eskilerde olan ancak 12 Eylül ikliminde varlığını iyice hissettiren, sonraki on yıllarda Kürt ulusal hareketinin müdahaleleriyle farklı bir boyut kazanan “kendini inkâr” baskısına karşı bütünüyle dirençsiz kalmıştır.

12 Eylül zindanlarındaki zulmün bir boyutu buydu; insanlardan kendini, geçmişini, mücadelesini terk etmesi isteniyordu. Buna büyük ölçüde karşı kondu konmasına ama ardından gelen etkili ideolojik kuşatmaya kafa tutacak bir derinlik kalmamıştı ne yazık ki.

Yenilmesini “boyundan büyük işlere kalkışmak”la açıklaması istenen sol, bu dayatmayı kabullenerek yüklerini hızla boşaltmaya başladı.

Oysa “büyük işler” değildi solun sorunu, bunun için gerekli hazırlıkların yapılmaması ve zayıflıkların giderilmemesiydi asıl dert. Yani gerekiyorsa boy uzatılmalıydı. Onun yerine “büyük iş”ten tamamen vazgeçildi.

Ağır sonuçları oldu bu kabullenişin.

Her şeyden önce sol Türkiye’de düzenin üç ideolojik akımı karşısındaki dik duruşunu terk etti. Milliyetçilik, İslamcılık ve 12 Eylül sonrasında uluslararası ortamın da yardımıyla ciddi atak yapan

MUSTAFA KOÇ’UN
ARDINDAN
GELEN TAZİYE VE
GÜZELLEMELERİN
KAYNAĞINDA,
SOSYALİZME,
DEVİRME VE İŞÇİ
SINIFINA DÖNÜK
İNANÇ YİTİMİ
KADAR O “DÜNYA”
İLE HEMHAL
OLMA ARZUSU DA
YATIYOR.
EMPERYALİST DE
OLSA BİR SÜPER
GÜCÜN ÜST
DÜZEY TEMSİLCİSİ
BİDEN’İN
DİKTATÖRE
YARIM AĞIZLA LAF
SOKMASI “BİZ BİR
AİLEYİZ” HAVASI
YARATILIYOR.

liberalizm, solun “karşıt” olarak gördüğü bir blok olmaktan çıktı ve Türkiye’de siyaseten var olmak için biri değilse ötekini içinden geçilmesi gereken kanallar olarak görülmeye başlandı.

Bu dönüşümü kolaylaştıran, Türkiye solunun stratejik açmazlarıydı. Eski bir slogan olarak “bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm”i organik bir bütün olarak gören sosyalist devrimci geleneğin tersine “önce bağımsızlık, önce demokrasi, sonra sosyalizm” diyen MDD ve türevleri, zaman içinde bağımsızlıklar ile demokrasiler şeklinde ikiye bölündü ve birileri milliyetçiliğe, diğerleri liberalizme yapıldı. İslamcılık ise her iki kanadın “joker”iydi.

Kürt hareketi doğal olarak “demok-

“ MAHALLE BASKISI ŞART! EMPERYALİSTLERLE GÖRÜŞMEYECEKSİN. BİR ZORUNLULUK ORTAYA ÇIKTIĞINDA BU GÖRÜŞMEDEN DOLAYI ONU PIŞMAN EDECEKSİN, ASLA EMPERYALİSTLERDEN ÖZGÜRLÜK, DEMOKRASİ BEKLEMİYECEK, BİRİLERİNİ ONLARA ŞİKAYET ETMEYECEKSİN. DEVRİMCİ AHLAKIN GEREĞİDİR VE BİR POLİTİK TUTUMUN SONUCUDUR. ”

k, devrimci ideoloji ların sonucudur

rasi" kanadını kendisine bağladı ve farklı gerekçelerle de olsa, 12 Eylül'ün solun "kendini inkâr" dayatmasını sürdürdü.

Sonuç "sosyalizm"siz bir solculuktu. Boyundan büyük işlere kalkışmamaya karar verenler bu kez ve ne yazık ki büyük işlerin cüce aktörleri olmayı benimsiyorlardı. Kendilerine ait olmayan, olmaması gereken bir dünyada değnekçilik, artçılık, yancılık, çığırtkanlık, bezirgânlık...

Artık ne varsa...

Doğal olarak ortada ne değerler kalıyor, ne ahlak.

Eğer milliyetçilik, İslamcılık ve liberalizm siyasetin kaçamayacağı yollarsa, Türkiye solcusu, gözüne kestirdiği kanalda kendisine yer açmak için "dost"

aramak zorundaydı. Ne ki o dünyada dostluk yoktur; yaranacaksınız ve sizi kabul etmelerini bekleyeceksiniz.

Mustafa Koç'un ardından gelen taziye ve güzellemelerin kaynağında, sosyalizme, devrime ve işçi sınıfına dönük inanç yitimi kadar o "dünya" ile hemhal olma arzusu da yatıyor.

Emperyalist de olsa bir süper gücün üst düzey temsilcisi Biden'in diktatöre yarım ağızla laf sokması "biz bir aileyiz" havası yaratıyor.

Namlı faşistlerle, devletin has kadrolarıyla, diktatörün bizzat kendisiyle aynı cephede yer almaya anlayış gösterenlerin derdi de aynı: Gerçek siyasetin bir parçası olmak.

Parlamentoya girmek, düzen aktör-

leriyle enseye tokat samimiyet geliştirmek, bakanların muhatabı olmak, kişilikli bir stratejinin değil, reel politiker bir tutumun da değil, düpedüz o başka dünyaya kabul edilme kaygısının ürünü olarak fetişleştirildi.

1900'lerin başında çoğu işçi hareketi kökenli Alman sosyal demokratlarını düzen kendisine tam da böyle bağlamıştı. Bir bölümü cezaevinden, önemli bölümü çetin sınıf çatışmalarından geliyordu. Hep horlanmış, sürekli dışlanmışlardı. Sonra iyi kabul görmeye başladılar. Daha doğrusu, iyi kabul görmenin kapıları açılmıştı, o kapılardan "canım ne sakıncası var" diye geçiverdiler. Bakanlarla, seçkin bürokratlarla, zamanla hep barikatın karşı tarafında hissettikleri büyük patronlarla aynı ziyafet sofralarına kuruldular, sohbet ettiler, resimden-heykelden konuştular, şakalaştılar. Aile ziyaretleri başladı karşılıklı; "birbirimizi ne kadar yanlış tanımışız"dı ana fikir!

"Siz farklısınız ama..." diye başlayan ricalar sonrasında yol arkadaşlarının arkasından iş çevirmeye başladılar, itibar kazandılar.

Ve karşılığını fazlasıyla ödediler. Tarihe hain olarak geçtiler.

Bazısı fark etti ama kaçamadı bu sonuçtan. Kıpırdayamadılar.

"Mahalle baskısı" şart!

Emperyalistlerle görüşmeyeceksin. Bir zorunluluk ortaya çıktığında bu görüşmeden dolayı onu pişman edeceksin, asla emperyalistlerden özgürlük, demokrasi beklemeyecek, birilerini onlara şikayet etmeyeceksin. Devrimci ahlakın gereğidir ve bir politik tutumun sonucudur.

Patron sınıfını "iyi", "yerli", "milli", "demokrat", "özgürlükçü" diye tasnif etmeyeceksin. Onlara yaltaklanmayacaksın, ancak sınıfını inkâr eden, "dönek" burjuvalarla birlikte yürüyeceksin. Devrimci ahlakın aynı zamanda zengin sınıflara dönük tarihsel bir kinle şekillendiğini bileceksin.

Laisizme dokundurmayacak, söz söyletmeyeceksin. Laik duyarlılıkları hâlâ bir küfür gibi kullanma hakkını kimseye tanımayacaksın. Solculuğun, devrimciliğin siyasi ve etik zorunluluklarındandır.

Bunları bir kenara koy, kendin parçası olmuyorsan da, sessizce geçiştir, dert etme, sonra devrimci ahlaktan dem vur!

Yok öyle solculuk.

Boyun Eğme 'rahatsızlık' yaratıyor!

BU HAFTA 17. SAYISIYLA OKURLARIN KARŞISINDA ÇIKAN BOYUN EĞME TAM DA HEDEFİNDEKİ ÇEVRELERDE RAHATSIZLIK YARATMAYA DEVAM EDİYOR. İLK SAYISINDAN BU YANA ÇEŞİTLİ SALDIRI VE PROVOKASYON GİRİŞİMLERİNE MARUZ KALAN DERGİ HER SAYISINDA DAHA FAZLA KİŞİYLE BULUŞUYOR.

2 Ekim'de yayımlanmaya başlanan ve meydanlarda, caddelerde, duraklarda, iskelelerde okuruyla buluşan haftalık siyasi dergi Boyun Eğme'nin hemen hemen her sayısı gericiilerin, faşistlerin ve polislerin provokasyon girişimlerine sahne oldu. Her hafta farklı kentlerde Boyun Eğme dergisinin tanıtım ve satış çalışmasına yönelik çeşitli saldırılar düzenlendi, dergiyi halka ulaştırmaya çalışanlar gözaltına alındı.

Malum çevrelerde kendini dışavuran rahatsızlık, derginin siyasi hedefini vurmada görevini yerine getirdiğinin de ispatı. Dergiyi halka ulaştırma gayretinde olan Komünist Partililerin kararlı tutumları ve provokasyona izin vermeyen soğukkanlılıkları, çoğu durumda saldırganların amaçlarına ulaşmasına engel oldu.

ÇIKTIĞI GÜN DEN BU YANA...

- 2 Ekim 2015 Cuma günü "Bu düzen değişmelidir" manşetiyle çıkan Boyun Eğme'nin ilk sayısı için Aydın'ın Nazilli İlçesi'nde tanıtım standı kuran Komünist Parti üyeleri, savcılık talimatıyla gözaltına alındı. Nazilli Cumhuriyet Savcılığı'nın talimatıyla polisler tarafından gözaltına alınanlar, polis merkezine götürüldü. Savcılığın, Boyun Eğme dergisinde "cumhurbaşkanına hakaret" ve herhangi başka bir suç unsuru bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi için bu talimatı verdiği öne sürüldü.
- Boyun Eğme'nin seçim sonuçlarının değerlendirildiği ve "Saygı duymuyoruz" manşetiyle çıkan 6'ncı sayısı ise Konya'da polislerin saldırı ve engellemesiyle karşılaştı. Derginin tanıtım ve satış çalışmasını sürdüren 8 Komünist Parti üyesi gözaltına alınarak Meram Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü.
- 23 Kasım 2015'te ise Bartın Üniversitesi'nde derse girmek üzere okula gelen bir öğrenci, çantasındaki "Paris'in failleri

Antalya'daydı" manşetiyle çıkan Boyun Eğme'nin 8'nci sayısı nedeniyle özel güvenlik görevlileri tarafından okula alınmadı. "Üniversiteye siyasi içerikli yayınla girilemeyeceğini" iddia eden özel güvenlik görevlileri, bu iddialarını herhangi bir yasal düzenlemeye dayandırmadı.

- 7 Aralık 2015'te de İzmir Üçkuyular Metro İstasyonu'nda Boyun Eğme'nin "Kirliliğe siyasete savaş açıyoruz" manşetli 10'uncu sayısının tanıtım çalışmasını yapan 4 Komünist

Parti üyesi, polisler tarafından Basın Sitesi Karakolu'na götürüldü ve partililere cezai işlem uygulandı.

- 19 Aralık 2015'te Çanakkale'de bir grup gerici, Boyun Eğme'nin "Aziz Nesin'in 100'üncü yaşını" kapağına taşıdığı 12'nci sayısının tanıtım ve satışını yapanları önce tehdit etti, ardından da fiziksel saldırıda bulundu. Polislerin seyrettiği saldırıda bazı Komünist Parti üyeleri hafif şekilde yaralandı.
- 26 Aralık 2015'te İstanbul'da İstiklal Caddesi'nde Boyun Eğme dergisinin "Yeni yıla girerken sol bir çıkış mümkün mü?" manşetiyle yayınlanan 13'üncü sayısının satışını yapan 20'ye yakın Komünist Parti üyesi, önce dergi hakkında toplatma kararı var denilerek gözaltına alındı. Böyle bir kararın olmadığı ortaya çıkınca da derginin içeriğinde Cumhurbaşkanı'na hakaret suçunun işlendiği iddia edildi. Partililer ifadelerinin alınmasının ardından serbest bırakıldı. Gözaltı işleminin ardından 200'ün üzerinde Komünist Parti üyesi ve dostu, yoldaşlarının gözaltına alındığı yerde Boyun Eğme'yi halka ulaştırdı. Yapılan basın açıklamasında, "Boyun Eğme dergisinin arkasında örgütlü bir güç var" denildi.
- 16 Ocak Cumartesi günü hem Antakya'da, hem Denizli'de Boyun Eğme dergisinin "Türkiye yobazlara bırakılmaz" manşetiyle yayınlanan 15'inci sayısının tanıtım çalışması saldırıya uğradı. Antakya'da Furkan Vakfı adlı gerici bir kuruluşun üyeleri tarafından taciz edilen Komünist Parti üyeleri, aynı grubun provokasyon planını boşa çıkardı. Denizli'de ise derginin aynı sayısının satışı polis tarafından engellenmek istendi.
- 22 Ocak Cuma günü yine Antakya'da Boyun Eğme'nin "Neyin savaşı... Neyin barışı..." manşetiyle çıkan 16'ncı sayısının tanıtım ve satışına, polislerin desteğini alan gerici bir grup saldırdı. Saldırganların küfür ve hakaretlerle Komünist Parti üyelerine saldırı girişimine vatandaşlar tepki gösterince polis olaya müdahil oldu. Komünist Parti üyelerine "Müslümanları tahrik ediyorsunuz, tepkilere alışkın olmanız lazım. Meydanda olacak herhangi bir saldırıda sizi koruyamayız" diyen polis, yapılan satışı sabote ederek, partilileri meydandan çıkarmaya çalıştı.

Halka yol gösteren özgürlük

BIRAKALIM GERİCİLİĞİN DÜZENLE BAĞLARINI GÖZ ARDI ETMEK, "BURJUVAZİNİN DE İYİSİ VARDIR" FİKRİNDEN MEDET UMANLARIN İŞİ OLSUN. GERİCİLİK, BELKİ EN FAZLA EMEKÇİ KADINLARI BOĞDUĞU İÇİN, AYDINLANMA MÜCADELESİ VERMEK İLK ÖNCE KADINLARIN İŞİ.

Fransız ressam Eugene Delacroix, 1830 sonunda çizdiği "Halka Yol Gösteren Özgürlük" tablosunda, zaman zaman Haziran Direnişi'ndeki görüntülerle de ilişkilendirilen ünlü kadın figürünü önümüze koyar. Beyaz elbisesiyle ölü ve yaralıların üzerinden geçen kadının bir göğsü açık, elinde tuttuğu meşaleyle onu takip eden bir yığın insana yol göstermektedir. Dik bedeni öne doğru eğilmiş bu kadına ait her ayrıntı, geri adım atmayacağını garanti gibidir. Bu figürün ilham kaynağı olan kadınların yanına, tablonun çizilmesinin üzerinden henüz 50 yıl bile geçmemişken, bir de Paris Komünü kadınları eklenir. Öyle ki, 1871 Mayıs'ının sonlarında, komün kadınlarına dair söylentiler çıkmaya başlar. "Pétroleuses", yani Versay askerlerince kuşatılmış kentin yerle bir edilip yakılmasından sorumlu tutulan komün kadınları, gerçekliği tartışılan anti-kahramanlar haline gelir. Bu söylentiler, hem komün sonrasında kadınların nasıl resmedildiğine, hem de bu kadınların bıraktıkları izlenime dair ipuçları sunuyor.

MÜCADELE EDEN KADIN...

Versay kartpostallarının üzerine iliştilen karikatürlerde resmedilen pétroleuses, Delacroix'nın tablosunda öne atılan kadını da hedef tahtasına sabitler. Bu kez kızıl bir elbise giyen kadının yine bir göğsü açık, ayakları çıplaktır. Hatta elinde meşale yerine bir yakıt bidonu taşımaktadır ve dağılmış, pis saçlarıyla oldukça çirkin, şeytani bir ifadeye sahiptir. Bir dedikodudan fazlasını ele almayan bu karikatür, "makul" sınırların dışına çıkan, mücadele eden kadınların şeytanlaşacağı öğretisini taşıyor. Tarih değişse de, düzenin sınırlarını keskin çizdiği dünyada, başka bir hayalin peşinden koşan kadınlara gericiliğin uygun gördüğü ifadeler değişmiyor. Bugün gericilik, saplandığı çıkmazdan kurtulmaya çabalayan patronların sağ kolu olduğu ölçüde, saldırının dozunu artırıyor.

Bahsi geçen doz artırmanın bir örneğini geçtiğimiz haftalarda diyanet sergiledi. Türkiye gericiliği kadınların kürtajıyla, cinselliğiyle, giyinişiyle uğraşmak bir yana; hamlelerini şiddetlendiriyor, bir babanın öz kızına şehvet duymasının meşru olduğunu ilan edecek kadar ileri gitme zemini buluyor. Sapkınlığın hudutları genişledikçe, önümüzde ne varsa gölgesinden ötesini görememe alışkanlığıyla aşılanıyoruz. Memleketin ilerici damarına, bu ablukanın faturasını yalnızca ve yalnızca AKP iktidarına kesmeye meyleder bir tutukluk hakim artık.

AKP SİYASETİNİN ÖNE SÜRDÜĞÜ PROGRAMIN GERİCİLİK POMPASI OLDUĞU GERÇEĞİ SU GÖTÜRMEZ. DİNSELLEŞMENİN VURDUĞU YERDE EN ÇOK KADINLARIN İNCİNDİĞİ DE... ANCAK BİDEN VE ŞÜREKÂSININ VARLIĞININ, BİTMİYEN GERİCİLEŞMENİN SİYASİ TEMSİLCİLERİNİ YARATMAKTA HER DÖNEM YENİ USTALIKLAR SERGİLEYECEĞİ DE ÖYLE.

Sermaye tek ayak üstünde yalpalarken iktidarın gericiliği imdadına çağırması kaçınılmaz elbet. Mısır'da, Suriye'de, Irak'ta kadınların yaşam alanlarının lağvedilmesini izlerken benzeri örnekleri Türkiye'de görmek, "Ortadoğu ülkelerine mi benziyoruz?" hezeyanına sürüklüyor. Gericilik sırf mollalarla temsil edilip silah kuşanma fırsatı bulduğu için Ortadoğu coğrafyasının "doğalında" gericilik beşiği olduğunu, yalnızca buralara ait olabilecek türden bir ideolojinin kadınlara düşman kesildiğini iddia edebilir miyiz? Ukrayna'da 2014 yılında tecavüze uğramış 286 kadın cesedi bulunmasını, hangi coğrafi temelle açıklayacağız? Ya da dünyada en fazla kadın hapisanesinin ABD'de olmasını?

BİDEN'DEN MEDET UMMAK

Gericiliği bir Ortadoğu hastalığı olarak görenler geçtiğimiz hafta emperyalizmden kurtuluş reçetesi dilendiler. Cumhuriyet yazarı Ceyda Karan, Joe Biden'la görüşmesini şöyle anlattı: "Ben kendi adıma Biden'a, bu gelinen noktada siyasal İslamcılık doktrininin etkisi olduğu kanaatimi dile getirip Batı'nın Türkiye'de Aydınlanması'nı ihmal edip, laik ve seküler kesimi desteklememesini eleştirdim. Zira bu kabaca toplumun yarısını teşkil etmekte..." Ceyda Karan'ın yüzde elli olarak ifade ettiği seküler toplumun Haziran Direnişi'nde gözle görülür bir gerçekliğe ulaştığını biliyoruz. Önemli bir kısmını kadınların oluşturduğu bu ilerici kesimin, aydınlanmanın Amerikan devleti başkan yardımcısı tarafından bahsedileceğini umduğunu düşünmekse, ilericilikle ilişkilendirileme-

yecek bir kadının sunduğu "bir el atın da rahatlayalım" çaresizliğinden başka bir şey değildir. Ne rahat "halka yol gösteren özgürlüğü" Joe Biden'da bulmak! AKP siyasetinin öne sürdüğü programın gericilik pompası olduğu gerçeği su götürmüyor. Dinselleşmenin vurduğu yerde en çok kadınların incindiği de... Ancak Biden ve şürekâsının varlığının, bitmeyen gericileşmenin siyasi temsilcilerini yaratmakta her dönem yeni ustalıklar sergileyeceği de öyle.

Karşısında durduğumuz bu karanlığın bir ucunun düzene omuz verdiğini unuttuğumuz anda, bu boyunduruk altında yaşamayı, özgürlüğümüzün elimizden alınmasını, aşk masallarıyla avutulurken bedenimizi bir başkasının ehliyetine bırakmayı sindireceğiz demektir.

Bırakalım gericiliğin düzenle bağlarını göz ardı etmek, "burjuvazinin de iyisi vardır" fikrinden medet umanların işi olsun. Gericilik, belki en fazla emekçi kadınları boğduğu için, aydınlanma mücadelesi vermek ilk önce kadınların işi. Bu düzen sıkıştıkça üzerimize gericiliği salıyorsa sosyalist düzen fikrine daha fazla sarılacağız. Çünkü ne o büyük ağabeyler bizi kurtaracak, ne de AKP gericiliğiyle hesaplaşmaya yüzü olmayan düzen partileri.

Gericilikle hiçbir geri adım atmadan, özürsüz, fakatsız mücadele, Türkiye'de kadınlara nefes alıracak, yaşam haklarını savunacak tek araç. Ve Aydınlanma mücadelesinin, artık yalnızca komünistlerin omuzlarında.

■ Nihan Soycan

'Aleviler mücadele hattını

TÜM OKULLAR FİİLEN İMAM HATİP HALİNE GETİRİLDİ. ZORUNLU DİN DERSİ KALDIRILSA BİLE, MÜFREDATLA ZATEN ZORUNLU OLANDAN DAHA FAZLASINI ALMIŞ OLACAK ÇOCUKLARIMIZ. BENZER BAŞKA NEDENLERİ DE EKLEYİNCE ALEVİLERİN MÜCADELE HATTINI YENİDEN TARİF ETMESİ GEREKTİĞİ ANLAŞILIYOR.

Türkiye yeni Anayasa sath-ı mailine girdi. AKP bir süre önce siyasi partileri ziyaret etmiş, görüşmeler sonrasında Meclisteki 4 partinin üye verdiği Anayasa Uzlaşma Komisyonu kurulmuştu. İktidar bunun yanısıra diğer toplumsal kesimleri de sürecin parçası haline getirme gayretinde. Daha önce birçok defa çalıştaylar düzenlenmesine, sözler verilmesine rağmen en temel talepleri dahi yerine getirilmeyen Aleviler bu kesimlerin başında geliyor. Bu kapsamda bazı Alevi örgütleri hükümetle işbirliğine başladı bile.

Bu süreci ve Alevilerin önümüzdeki dönem için nasıl bir mücadele hattı olması gerektiğini Pir Sultan Abdal Kültür Derneği eski genel sekreteri Atilla Özdemir ile görüştük.

Birkaç hafta önce Alevi kurumlarının temsilcileri Başbakan Ahmet Davutoğlu'yla görüştü. Hafta içinde de yine bazı kurumların temsilcilerinin Adalet Bakanlığı'nın "Alevilik"le ilgili kurduğu çalışma grubuna katkı koyacakları öğrenildi. Bu buluşmaların sağlıklı bir zeminin olduğunu düşünüyor musunuz?

AKP'nin yandaş yazarlarından Abdülkadir Selvi, hükümetin Gezi süreciyle başlayan olumsuz parantezi kapatmak için Kürtler ve Alevilerle ilgili açıklamalarının olacağını yazmıştı. Kürtlerle ilgili açılımın AKP diliyle ne anlama geldiğini görüyoruz. Alevilerle ilgili açılım yapma ehliyetini ise aslında çoktan kaybetti.

Alevilerin talepleri belli, cemevlerinin Alevilerin ibadethanesi olarak tanınması, zorunlu din derslerinin kaldırılması, Madımak Otel'i'nin utanç müzesi olması, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kaldırılması. Bu talepler biraz da AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılından önceki Türkiye'ye ait taleplerdi. Bugün artık Alevilerin hükümetle bu ana talepler üzerinden konuşarak çözeceği herhangi bir şey kalmamıştır diye düşünüyorum.

Örnek verelim; Aleviler zorunlu din dersleri kaldırılсын derken AKP'li yıllarda ve özellikle 19'uncu Milli Eğitim Şurası'nda türban ilkokullarda serbest hale geldi, anaokuluyla beraber alt sınıflara kadar zorunlu din dersleri kondu, Arapça, Osmanlıca ve "siyer-i nebi" dersleri geldi, tüm müfredat dinselleşti. Tüm okullar tabelasında ne yazarsa yazsın fiilen imam hatip haline getirildi. Dolayısıyla zorunlu din dersi hükümet tarafından kaldırılmış olsa da, müfredatla zaten zorunlu olandan daha fazlasını almış olacak çocukları-

mız. Dolayısıyla Aleviler mücadele zeminini yeniden tarif etmeli. Bu tarifte eşit yurttaşlık hakkı ve laiklik, önümüzdeki dönemin temel mücadele başlıkları olmalı.

Bir yanda pazarlık yapan Alevi kurumları, diğer taraftan gericilik konusunda adımlarını sıklaştıran bir AKP var. (Cuma namazı düzenlenmesi muhalefet partilerinin de desteği ile Meclis'ten geçti örneğin. Diyanet'in Aleviler konusundaki kabul edilemez açıklamaları malum.) Burada bir çelişki yok mu?

Pazarlık yapan Alevi kurumları ya da 'Kanaat önderleri' dün de vardı. Bunlar

hep sattılar. Gericilikte freni olmayan bir AKP'yle Alevilerin pazarlık yapacak neyi olabilir? Fetva kurumu Diyanet birkaç ay önce "cemevleri kırmızı çizgimizdir" dedi. "Alevi kadınla evlenilir mi?" sorusuna "Müslüman olmayanla evlenilmez" yanıtı verdi. Üzerinden çok geçmedi, babanın öz kızına şehvet duyabileceğine dair fetva çıktı, ardından kürtaj yaptıran kadının 5 deve ceza ödemesi gerektiği buyruldu.

Şimdi şu genel olarak kadını özelde de Alevi kadınları aşağılayan cümleler orta yerde bir dursun... Bir süre önce benim türbanlı bacıma üstü yarı çıplak deri montlu adamlar işediler yaygarasını bir hatırlayalım. Hitler özentisi birileri günlerce ülke

güncellemeli'

gündemini bu saçmalıklarla meşgul etti. Türban ve türbanlıyı savundu. Alevi kadınlara "Müslüman değilsiniz" diyor, sen gidip "bizim Alevi-İslam inancımız" diye pazarlık masalarında sebepleniyorsun. İşte çelişki bu, yaman bir çelişki.

Cuma genelgesi için de geçerli bu. Parlemantodaki partilerden hiçbirinin çıt çıkmadı, HDP birkaç saat sonra destek açıklaması yaptı. Yaparken, açıklamanın kıyasına "Alevileri de gözetin" cümlesini eklemeyi ihmal etmedi. Gericiliğin frenine basmak bir mücadele konusudur ve Aleviler "eşit yurttaşlık hakkı ve laiklik için mücadele" sathı mahalline girdikçe gericiliğin freni tutacaktır. Bu yapılmadan müzakere ve pazarlık devletin Alevisini yaratmak için açık bir satışa gelmek/getirmek demek olacaktır.

'YETMEZ AMA EVET' TUZAĞI AKP ile yapılan anayasa pazarlıklarının bu partiye bir meşruiyet sağ-

ladığı da ortada. Oysa artık bu partinin niyetleri konusunda kimsenin bir şüphesinin olmaması gerekiyor. Böyle bir tartışma varsa bile artık kapanmış olmalı. Alevi örgütlerinde böyle bir fikir birliği oluşmasının önünde ne gibi engeller var sizce?

Yeni Anayasa AKP açısından kurduğu yeni İslamcı rejimin hukuksal çerçevesi olacak, dolayısıyla kendisine muhalif olan kesimlerin de olabileceğince onayını almak durumunda hissedecekler. Şimdi hükümet açılım konusunda Alevileri bir kez daha masaya çağırmış. Bu iş için, iktidar açısından "Neden Aleviler şimdi uygun" diye bir durup düşünülmesi lazım. Sorun çözecekseniz çok daha kapsamlı çalıştaylar yaptınız. Sonuçlarını cilt cilt kitaplar haline getirip yayınladınız. Muhalefet ettiğimiz noktaları da adınız gibi biliyorsunuz. Bizi bir daha çağırıp "sorun çözeceğiz" demeniz ne anlama geliyor? Yanıt açık; Alevilerin eşit yurttaşlık hakları kapsamında talep ettikleri bir iki başlıkta sözde adımlar atıp, ardından da bağırarak, "Tüm Cumhuriyet döneminde hiç kimsenin yapmadığını AKP yaptı" diyeceksiniz.

Ne yaptı AKP? Aleviler cemevlerine statü beklerken yanına bir de "İrfan merkezleri"ni ekleyerek tarikatların önünü açmaya dönük bir adım attı, Alevi dedelerine maaş önerdi... Karşılığında biz Alevilerden ne istiyor? Yapacakları gerici anayasaya "yetmez ama evet" dememizi istiyor.

Bu görüşmelerin görüşmelerin tüm nedeni budur. O masaya oturan, bu pazarlıklara girenlerin, gericilik kadar gericileri de meşrulaştırdığı açıktır. Unutulmalıdır ki gericilikle müzakere edilmez, mücadele edilir.

AKP'nin hem bölge hem de Türkiye siyasetinde dincilik konusunda geri adım atmayacağı, aksine toplumu tıpkı Cuma düzenlemesinde görüldüğü gibi mezhepsel bir taraflaşmaya sürüklemeye devam edeceği görülüyor. Bu politikalardan en büyük zararı görece kesimlerin başında Aleviler geliyor. Sizce bu süreç nasıl bir mücadele yürütülmeli?

Alevilerin mücadelesini ya da mücadele hattını Türkiye'nin genel toplumsal ilerlemesinden bağımsız ve ayrı bir hatmış gibi algulamak yanlış. Öncelikle bunun ifade edilmesi gerekir. Ancak yaşanan süreç ve gelinen nokta Alevileri yeni mücadele hattının nasıl olması gerektiği ve odak noktalarının neler olarak kurgulanması gerektiği noktasında düşünsel arayışlara yöneltiyor. Bu, aynı zamanda Alevilerin sorunlarını günümüzün Hızır Paşalarının çözeceğini düşünüp masa masa ve açılım açılım dolaşanlarla bizler arasındaki temel bir farktır da.

Öncelikle bazı saptamalarda bulunmak gerek. AKP 7 Haziran seçimleriyle

oluşan parlamento iradesini kabul etmeyip, uyguladığı terör ve savaş konsepti üzerinden 1 Kasım seçimlerinde elde ettiği yeni oranlarla parlamenter görünümlü bir diktatörlük ilan etmiştir. Müslüman Kardeşler örgütüyle ideolojik ortaklığı da olan AKP, iktidar olduğu yıllar boyunca Sünniliği bir devlet dini olarak, yasama, yürütme ve yargıda kurumsallaştırmıştır. 1923-2002 arasında yaşayan birinci Cumhuriyeti çözen ve dağıtan AKP, yeni oluşturduğu "İslami cumhuriyet" için çözüm ona demokratik ve özgürlükçü bir Anayasa yapmaya yönelik konsensus arayarak oluşturduğu diktatörlüğü tek adam, tek mezhep, tek ümmet, tek dil üzerinden meşrulaştırmaya çalışacaktır. AKP'nin bu zemin üzerinden oluşturacağı anayasasının, hangi toplumsal güçlerle oluşturursa oluştursun, Aleviler için bir meşruiyeti yoktur. Diktatörlüğün, daha anayasal çerçevesini bile oluşturmadan toplumun başına ördüğü çoraplar ortadadır. Dolayısıyla bu çerçeveyi yol kazasına uğramaz da gerçekleştirirse, muhalif toplumsal kesimleri bekleyen mücadele hatları ile Alevilerin 'eşit yurttaşlık hakkı ve laiklik için mücadele' hattının daha fazla kesişim noktasının ortaya çıkacağı açıktır.

Laiklik konusunda Alevilerin bakışı nasıl olmalı? AKP'nin "inançlara özgürlük" söylemi sizce laikliği tanımlamaya yetiyor mu? Yoksa bu Alevileri kimlik politikasına hapseden bir tuzak mı?

Laiklik kavramı, AKP'nin suç ortağı Güleciler tarafından da epey kurcalandı ve sakatlanmaya çalışıldı. Gülen, laikleşme diye bir kavram kullandı örneğin ve kendilerinin laik olduğunu iddia etti. Yobazlar bu memlekette laikliğin en çok mütedeyyin müslümanlara zulmettiğini söylediler. Laiklik en kaba tanımıyla dinin devlet işlerinden ve siyasetten çıkarılmasıdır. Dolayısıyla laik bir düzenin yurttaşlarıyla, toplumsal ve sosyal yaşamın dinin kurallarınca belirlendiği bir düzenin yurttaşlarının, dinsel inanış algısının farklı olacağı aşikardır. Aleviler 1923-2002 arası Türkiye'sinde nasıl ve ne kadar var olduğundan bağımsız olarak, laik bir düzende ve adı cumhuriyet olan bir rejimde var olmayı genetik olarak içselleştirmişlerdir. Eşit yurttaşlık hakkı ve laiklik için mücadele, bu genetik kodlara hitap edebilecek ve toplumsal karşılığını bulacaktır. Gerçek inanç özgürlüğü de burada yaşama geçecek. Yoksa yobazların inanç özgürlüğü adı altında 3-5 yaşındaki çocukların beynini hurafelerle doldurmasının inanç özgürlüğüyle bir alakası olamaz.

■ Serdar Nâzım Yüce

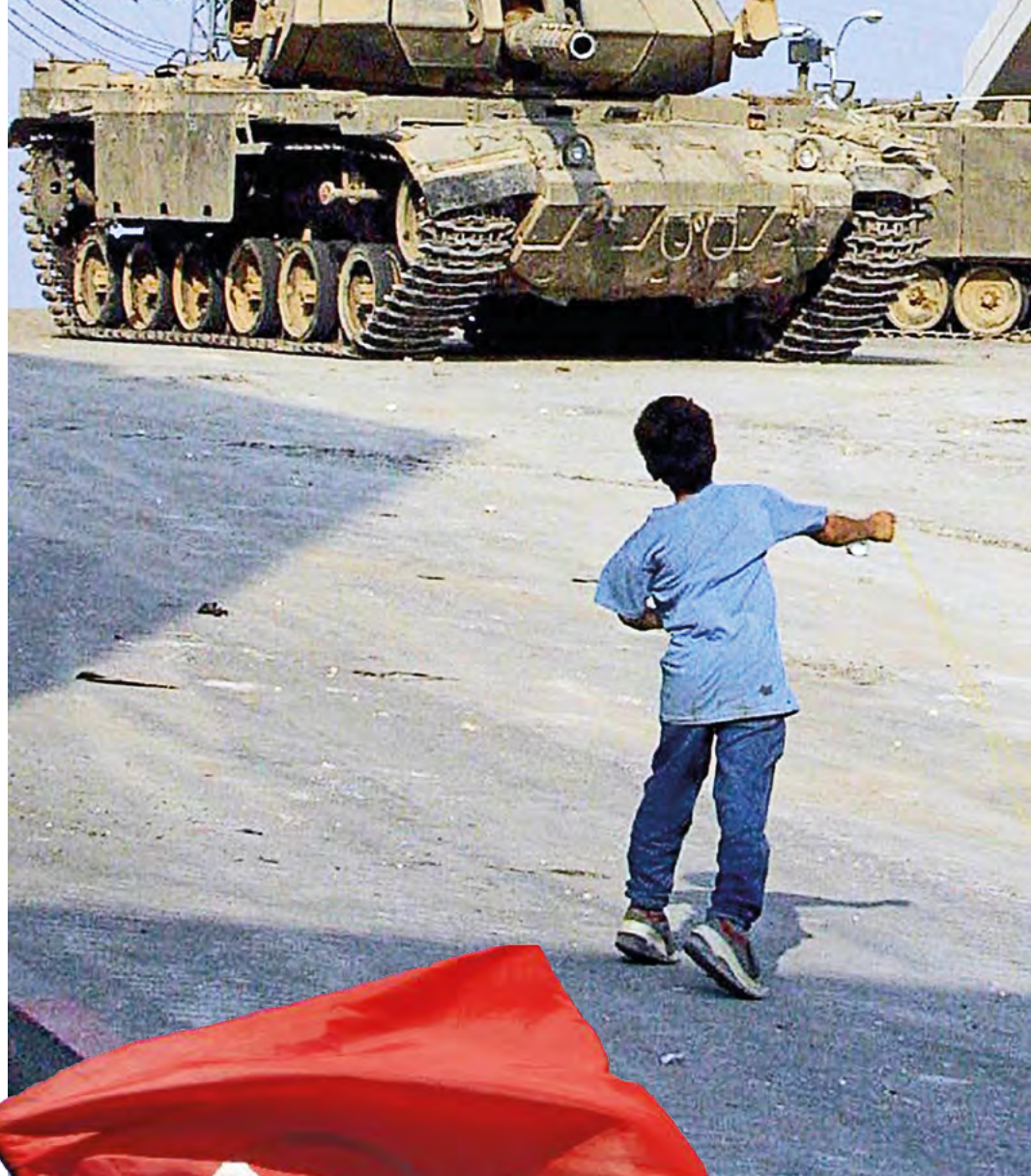
Filistin direnişinin mirası ve çıkmazları

FİLİSTİN'İN DİRENİŞ SÖZCÜĞÜYLE BÜTÜNLEŞMİŞ BİR TARİHİ VAR VE BU HALK DİRENİŞİNİN KARAKTERİ KOMÜNİST SİYASETİN ORTADOĞU'DAKİ ETKİSİNDEN VE KARŞISINDA EMPERYALİST SİYASETİN MÜDAHALELERİNDEN BAĞIMSIZ DEĞERLENDİRİLEMEZ.

Filistin topraklarına kuzeyde komşu olan Suriye'de ve Lübnan'da bir dönem güçlü olan, bugün ise zayıf ama köklü olan Komünist Partilere baktığımızda Filistin direnişinin payını görüyoruz. Buna karşılık sınıf temeli üzerinde kurulmuş partili siyasetin zayıflığı Filistin direnişini emperyalizm ve gericiğin cenderesine maruz bırakıyor.

FİLİSTİN SORUNU

Geçmiş 20. yüzyıla uzanan her ulusal sorun gibi Filistin sorunu da 2. Dünya Savaşı'ndan Sovyetlerin çözüldüğü tarihe kadar özel bir evre yaşıyor. 1. Dünya Savaşı'ndan sonra sömürgeci İngiltere'nin Filistin'e yerleştirdiği Yahudiler, 2. Dünya Savaşı'nda faşist Nazi ordularını Avrupa'dan temizleyen Sovyetler Birliği'ni bir kurtuluş umudu olarak karşılamıştı. 1948'de İsrail'in Ortadoğu'da komünist dostu bir devlet olarak kurulması ihtimali doğdu. İngilizlerin etkisi

Direnış içindeki komünist hareket

Filistin'de komünist mücadelenin geçmişi İsrail'de ve Ürdün'de kurulan komünist partilere dayanıyor. 1922'de İsrail'de Siyonistlerle yollarını ayıran komünistler Filistinli Komünist Parti'yi (FKP) kuruyorlar. 2. Dünya Savaşı sonunda bir bölümü İsrail Komünist Partisi içinde, bir bölümü Ürdün Komünist Partisi'nin uzantısı olarak çalışmalarını sürdürüyor. 1982'de Gazze'de yeniden Filistinli Komünist Parti kuruluyor. Bu arada 1967 savaşı sonrası kurulan sosyalist çizgideki Filistin Halk Kurtuluş Cephesi ulusal kurtuluş hareketinin birleşik örgütü FKÖ'nün ikinci büyük bileşeni haline geliyor. FKP de 1987'de FKÖ'ye katılıyor ve Birinci İntifada'nın birleşik liderliğini yürüten dört unsurdan biri olarak yerini alıyor.

Sovyetler Birliği'nin çözülüş sürecinde FKP lideri Beşir Barguti Filistin'de ulusal birlik adına sınıf mücadelesinin ertelenmesi gerektiğini deklare ediyor. 1991'de parti ismini Filistinli Halk Partisi (FHP) olarak değiştiriyor.

Bugün halen komünist olma iddiasındaki FHP, bağımsız ve egemen bir Filistin devletini sosyalizme yöneltmek için halk sınıfları, orta sınıflar ve entelektüellerin ittifakını savunmaktadır.

Geleneksel FKP'nin kendisini tasfiye ettiği 1991 yılında Sovyetik çizgide Filistinli Komünist Parti yeniden kuruldu. Sovyetler sonrası Marksizm-Leninizm'den uzaklaşmayı, sosyal demokratlaşmayı, Avrupa'da görülen revizyonizm ve oportünizmi eleştiren Filistinli Komünist Parti, 17. Uluslararası Komünist ve İşçi Partileri Toplantısı'nda iki uluslu devletin geçerliliğinin kalmadığını, tek uluslu bir devlet mücadelesi verdiklerini açıkladı.

Devrimci havzadan karşı-devrimciler yatağına

Dünyada devrim mücadelesinin 20. yüzyıldaki önemli ayaklarından biri ulusal kurtuluş mücadeleleri idi. Sovyetler Birliği'nin etkisi altında ulusal hareketlerin içindeki burjuva unsur bastırılıp emekçi karakter öne çıkabiliyor, sosyalizme geçişte ulusal kurtuluş bir uğrak olarak görülebiliyordu. Ortadoğu'da bu hareketler içinde öne çıkan Filistin direnişi farklı ülkelerden devrimciler için bir okul işlevi gördü,

Deniz Gezmişler, Filistin direnişçilerinin kamplarında eğitim aldılar. Fakat Sovyetler Birliği çözüldükten sonra devrim mücadelesinde bu ayak kırıldı.

Ulusal kurtuluş mücadeleleri üzerinde egemenlik kuran kapitalist düzen, karşı-devrimci ideolojileri palazlandırdı. Bu dönemde Filistin direnişinin İslamcı hareketlerin etkisi altına girdiği görülüyor.

sınırlarını genişletmesi ile sonuçlandı. Yüzbinlerce Filistinli komşu Ürdün, Suriye ve Lübnan'a sığınmak zorunda kaldı. İsrail'in sınırlarını 1967 savaşı öncesi konuma çekmesi talebi, Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) liderliğindeki ulusal kurtuluş hareketinin kırmızı çizgisine dönüştü. Bu yöndeki Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kararlarını ve uluslararası çağrılarını İsrail devleti hiç dikkate almadı. Halen Filistin sorununun çözülmesi için bu önkoşul, direnişin en meşru taleplerinden biridir.

MEŞRUIYETİN SARSILMASI

Filistin halk ayaklanmaları olarak nitelendirilebilecek intifadaların ilki 1987-93 arasında yaşandı. Bu dönem aynı zamanda sosyalist sistemin dağılma sürecine tekabül ediyor. Birinci İntifada, Sovyetler Birliği'nin 1991'de tasfiyesini takiben emperyalizmden gelen önemli bir hamleyle sonlandı: 20. yüzyılın mirası Filistin direnişi, ABD güdümünde imzalanan 1993 tarihli Oslo Anlaşması'yla kırılmaya uğradı. İşbirlikçilik, İsrail ve Filistin içinde gerici unsurların elini güçlendirdi. İsrail siyaseti Siyonizme teslim olurken Filistin direnişi, etkisi gitgide artan İslamcı unsurlar tarafından kemirildi.

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün İsrail'le yürüttüğü müzakerelerin yarattığı hayal kırıklığı sonucunda 2000'lerin başında İkinci İntifada patlak verdi. 2000-2005 arasında yaşanan İkinci İntifada'nın devamı, İslamcı Hamas'ın Gazze Şeridi'nde El Fetih liderliğindeki Filistin Yönetimi'ni tasfiyesi ve bu bölgede hakimiyet

kurması oldu. Bu tarihten itibaren Filistin ulusal kurtuluş hareketi, El Fetih'le temsil edilen emperyalizmle uzlaşmaya dayalı 'ulusal birlik' ile Hamas'la temsil edilen gerici akımların dümen suyunda 'direniş' seçenekleri arasına sıkıştırıldı.

EMPERYALİZM ÖNE ÇIKIYOR

İsrail'in işgal ettiği topraklarda yerleşim inşasına son yıllarda hız vermesi, yeniden bir ayaklanma başlattı. Arap Baharı'na paralel bir Üçüncü İntifada olarak görülen direniş, İsrail işgaline karşı olduğu gibi El Fetih ve Hamas bölünmesine karşı da bir gençlik isyanı olarak görülüyor. Fakat aynı zamanda hem deorganize hem de pusulasız. Geleceği çalınmış Filistin gençliği bilinçli bir siyasi kurtuluşu hedeflemekten ziyade bölünmenin ortadan kaldırılmasına kendisini adayan fedai eylemleri gerçekleştiriyor.

Filistin halkının halen önemli bir bölümü komşu ülkelerde sığınmacı olarak yaşıyor. Batılı devletler ve gerici Arap rejimleri bu durumu bir pazarlık kozu olarak görüyorlar. Son dönemde Birleşmiş Milletler'in Lübnan'da sığınmacı kamplarına sağladığı eğitim ve sağlık hizmetini fiilen azaltması, Filistin halkının doğrudan Batılı emperyalistlerin ve Arap rejimlerinin insafına terk edilmesi, siyasi olarak da onların etki alanında pasifleştirilmesi anlamı taşıyor. Geçtiğimiz ay Avrupa Birliği'nin 12.3 milyon Avro mali desteği Gazze ve Batı Şeria'daki Filistinlilere aktarması hümanizminden değildi.

Mahmut Abbas liderliğindeki El Fetih, Batı'nın Filistin'de istediği siyasi uyumun bozulması halinde mali desteğini çekeceği endişesiyle Filistin halkının ablukaya karşı canlanan ayaklanmasını bastırmaya çalışıyor. Buna karşılık Batılılar, Abbas'ın Filistin halkını kontrol edememesinden şikayetçi. ABD'nin ve İsrail'in müttefiki olan bölge güçleri Birleşik Arap Emirlikleri ve Mısır, Abbas'ı yedeklemek istiyorlar. 2007'de Hamas'a karşı Batı destekli başarısız bir darbe girişiminde bulunan Muhammed Dahlan ismi burada öne çıkıyor. Dahlan, geçtiğimiz haftalarda Türkiye'de Tayyip Erdoğan'a karşı darbe planlamakla suçlanmasıyla hatırlanacaktır. Bu karanlık ismin Arap Baharı'nın emperyalizmle istenen uyumu yaratmadığı ülkelere dönük müdahalelerde gündeme gelmesi dikkat çekici.

■ Ali Somel

altındaki Arap monarşileri karşısında ilerici bir değer yüklenmişti İsrail'e. Sovyetler o konjonktürde iki bağımsız ulus ve gelecekte federal bir sosyalist Filistin öngörüyordu.

Ne var ki dünya kapitalizminin çıkarları ile sosyalizmin çıkarları arasındaki mücadele Ortadoğu'da bu hatta ilerlemedi. İngiliz sömürgeciliklerinin yerini alan ABD emperyalizmi, 2. Dünya Savaşı'nın sonradan eklenen galiplerinden biri olarak bölgede hegemonya kurdu. İsrail, Arap halklarının sömürgeciliğe direnişi karşısında ABD'ye yanaştı. Sovyetler Birliği bu özel evrede Arapların ulusal kurtuluş hareketlerinin yanına geçti. Ancak İsrail devletinin meşruiyetini sorgulamadı ve Siyonizmin İsrail'de sınıf mücadeleleriyle yenileneceği fikrine bağlı kaldı.

1967 yılı Filistin'in kaderi açısından önemlidir. İsrail ile komşu Arap devletleri arasında yaşanan savaş, İsrail'in galibiyeti ve Filistin topraklarını işgal ederek

Filistinlilerin Oslo'su

1993 yılında FKÖ lideri Yaser Arafat ile İsrail'de iktidardaki İşçi Partisi lideri İzak Rabin, ABD Devlet Başkanı Bill Clinton aracılığıyla Oslo Anlaşması'nı imzaladılar. Bu anlaşma FKÖ'nün tanınması bakımından önemli bir kazanım olarak görülürken direnişin seyri açısından önemli bir kırılmaya yol açtı. Oslo 'barış' süreci, Filistin'i, 2000'lerin ilk on yılında ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi ve Türkiye'nin Yeni Osmanlılığı içerisinde hazmedilebilir kıldı. Oslo anlaşmasına göre İsrail'e bağımlı olan Filistin Yönetimi, kendisini Türkiye'nin de katıldığı sermaye yatırımlarına açtı. Fakat 2010'dan sonra, Arap Baharı'ndan güç alan emperyalist restorasyonun İslamcı hareketleri güçlendirmesi pürüzler doğurdu. Restorasyon projesiyle uyumsuz İslamcı aktörlerin öne çıkması, ABD'yi yeni ajan arayışlarına sokarken İsrail'i işgal ettiği topraklarda yerleşim inşasını hızlandırmak konusunda cesaretlendirdi. 2015 sonbaharında Mahmut Abbas, Oslo Anlaşması'ndan çekildiklerini açıkladı.

Ortadoğu hakkında ne okumalı?

ORTADOĞU'NUN SON 40 YILININ EMPERYALİST İŞGALLER VE İSLAMCI YÜKSELİŞLE GEÇMESİ İLE İŞÇİ SINIFI HAREKETİNE VE DEVRİMCİ HAREKETE YÖNELİK SALDIRILARIN BİRLİKTE YÜRÜMESİ ŞAŞIRTICI OLMAMALI.

Modern Ortadoğu'ya bakarken, sömürgeciliği, özellikle de İngiliz ve Fransız sömürgeciliğini akılda tutmadan bölge hakkında okumak ve onu öğrenmek mümkün olamaz. Ortadoğu'nun makûs talihi, daha petrol dünyanın gündemini belirlemeden önce, sömürgecilik yarışı sırasında emperyalistler tarafından çizilmeye başlamıştır. Doğu Akdeniz'i kontrol altında tutmak, Mısır'a ve Kızıldeniz'e egemen olmak, İran Körfezi'ni tutmak... Kaynaklara el koymanın yanında, stratejik hesaplar da modern Ortadoğu'ya yön vermiş, bölgeyi egemenlik altında tutmak büyük devletler açısından büyük önem taşımıştır.

İkinci Dünya Savaşı sonrası, bölgedeki emperyalist bekçilerin değişmeye başladığı, sömürgecilik karşıtı ulusal direnişlerin tüm Ortadoğu'ya yayıldığı ve Sovyetler Birliği'nin de nüfuzunun genişlediği bir dönemdir.

Özellikle 70'li yıllardan itibaren, tüm dünya ile benzer şekilde, bölgede de inisiyatifin emperyalistlere ve gericiilere geçtiğini görüyoruz. Dünyadaki neoliberal saldırı ile Ortadoğu'daki gerici saldırının eşzamanlı ilerlemesi bir tesadüf değildir. İlericiliğin, laikliğin, sosyalizmin bölgemize "yabancı" olduğu tezinin yüz yıllık bir geçmişi olduğu doğru olsa da, bu tezin ilericiliğe galebe çalmaya başlaması, ABD'nin Suudi Arabistan'la el ele verip bölgeyi bir "İslamcı terör" cennetine dönüştürmesi ile devasa boyutlara ulaşmıştır. Milyon dolarlar harçayarak Vahhabi düşüncüyü bölgeye yayan Suudi hanedanlığı, Afganistan'da SSCB'ye karşı silahlı "mücahidleri" ABD ile birlikte silahlandırmış ve finanse etmiştir.

Bu nedenle, Ortadoğu'nun son 40 yılının emperyalist işgaller ve İslamcı yükselişle geçmesi ile işçi sınıfı hareketine ve devrimci harekete yönelik saldırıların birlikte yürümesi şaşırtıcı olmamalı. Bölgede laik/ulusalci hareketlerin emperyalistlerin müdahaleleriyle ya saf dışı kalması ya da yozlaşması, İslamcı hareketleri yaygınlaştırmış, sosyalizm ise çoğunlukla sahipleri tarafından uzak bir ihtimal olarak değerlendirilmiştir.

Bugünkü Ortadoğu gündemini ise, son 5 yıla damgasına vuran "Arap baharı", ya da bizim analizimizin söylediği şekilde "emperyalist restorasyon" belirliyor. Arap halklarının eşitlik ve özgürlük özlemi ile kapitalizmin bölgedeki tıkanıklıklarının aşılması arayışının üst üste geldiği bu tarihsel kesit, şimdilik emperyalistlerin inisiyatifinde bir mevziye yerleşmiş durumda. Bu durum bir umutsuzluk kaynağı değil, bilakis, Arap dünyasında kapitalizmin yarattığı sorunlar el değmemiş bir şekilde duruyor; hatta 5 sene öncesine göre daha da ağırlaşmış durumda. Tarihin yine "Arap baharı" formülü ile tekrerr edip etmeyeceği ise, mücadele tarafından belirlenecek.

EMPERYALİZMLE BAŞLAMAK

Başa, yani okuyacağımıza dönersek, bu çerçeve iyi bir başlangıç noktası

BÖLGEDE LAİK/ ULUSALCI HAREKETLERİN EMPERYALİSTLERİN MÜDAHALELERİYLE YA SAF DIŞI KALMASI YA DA YOZLAŞMASI, İSLAMCI HAREKETLERİ YAYGINLAŞTIRMIS, SOSYALİZM İSE ÇOĞUNLUKLA SAHIPLERİ TARAFINDAN UZAK BİR İHTİMAL OLARAK DEĞERLENDİRİLMİŞTİR.

olacaktır. Çerçevenin tam ortasına, Lenin'in Emperyalizm kitabını yerleştirmemiz yanlış olmaz. Paylaşım savaşının odak noktalarından birisi, Osmanlı İmparatorluğu'ydü. Bu nedenle, Osmanlı'nın modernleşme serüveni, bu serüvenin Arap dünyasındaki yankıları ve emperyalizmle olan bağlantısı için, bir ders kitabı, William Cleveland'ın Modern Ortadoğu Tarihi iyi bir tercih olabilir. İyi bir tarihçi olan Albert Hourani'nin Arap Halkları Tarihi kitabı ise, bizde Cumhuriyet ile birlikte ne yazık ki önemsizleşen Arap halklarının zengin dünyasına ilişkin önemli bilgiler içeriyor. Ortadoğu'nun 16. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar olan tarihine ilişkin Sovyet tarihçi Borisoviç Lutskiy'in Arap Ülkelerinin Yakın Tarihi isimli çalışması ise "bizden" bir eser olarak mutlaka dikkate alınmalıdır.

Ortadoğu'nun 20. yüzyılına damgasını vurmuş Cemal Abdül Nasır'ı ve onun yarattığı Mısır'ı anlamak için, Zeynep Güler'in Arap Milliyetçiliği: Mısır ve Nasırcılık kitabı çok faydalı bir kaynak. İran modernleşmesini Türk modernleşmesi ile kıyaslayan ilginç bir kitap, Emperyalist Çağda Modernleşme-Türk Modernleşmesi ve İran (1800-1941) da önemli veriler içeriyor.

"Arap baharı" ile ilgili, Alper Birdal ve Yiğit Günay'ın birlikte kaleme aldıkları "Arap Baharı" Aldatmacası: Ortadoğu'da Emperyalist Restorasyon çalışması ise, bölgenin son 5 yılına sağlam bir bakış atıyor. "Bahar" ile ilgili olarak, Batı'da koltuk kapmış birçok

akademisyene göre oldukça soğukkanlı bir değerlendirme yapmış olan Adam Hanieh'nin İsyanın Kökenleri: Kapitalizmin Ortadoğu'daki Sorunları başlıklı çalışması önemli bilgiler içeriyor. Aynı akademisyenin Körfez sermayesi üzerine yazdığı Körfez Ülkelerinde Kapitalizm ve Sınıf kitabı da, Suudi gericiliğinin ekonomik kaynaklarını inceliyor.

İsrail üzerineyse, bir anı kitabı, İsrail tarafından konunun nasıl algılandığını iyi gösteriyor. Ari Şavit'in Vaat Edilmiş Topraklarım kitabı siyonist mitin tarihsel kökenlerine ve trajedisine parmak basıyor. İsrail'in tarihsel ve güncel durumuna ilişkin önemli değerlendirmeler içeren iki makale ise Gelenek sayfalarında yayımlanmıştı. İkisi de Galip Munzam imzalı yazıların ilki, Kapitalizm, Emperyalizm ve Yahudi Sorunu 92. sayıda; Yirminci Yüzyılda Siyonizm, İsrail ve Doğu Birliği ise 94. sayıda yayımlandı.

Filistin sorununda, siyonistler tarafından katledilen, Filistin Halk Kurtuluş Cephesi üyesi ünlü Marksist yazar ve şair Gassan Kenafani'nin Güneşteki Adamlar öyküsü iyi bir başlangıç olabilir. Aynı öykünün filme de uyarlandığını hatırlatalım. Lübnan hakkında, 2006'daki savaşın da "fon" olarak yer aldığı Bombalar Altında filmi de not edelim, ünlü "Lübnan sallanır, ama yıkılmaz" repliği ile birlikte. Yeri gelmişken, Musa Budeiri'nin Filistin Komünist Partisi Tarihi isimli eseri, bu zorlu coğrafyada komünistlerin nasıl bir tarihi olduğuna ilişkin ufuk açıcı bilgiler içeriyor.

Arap müziği deyince, elbette akla ilk olarak Ümmü Gülsüm ve Feyruz geliyor. Türkiye'deki "arabesk" uyarlamalardan epey aşına olduğumuz Ümmü Gülsüm, cenazesine Nasır'dan bile çok insanın geldiği bir "Arap divası." Feyruz ise, hâlâ milyonlarca insanın kalbinde ve kulağında önemli bir yere sahip. Bununla birlikte, Arap müziği bunlardan ibaret değil. Örneğin, Feyruz'un oğlu Ziad Rahbani'nin folk-jazz müziği, Arap dünyasında hayli meşhursa da, Türkiye'de pek bilinmiyor. Elbette, Ziad'ın babası, Feyruz'un eşi Assi Rahbani ile kardeşi Mansur Rahbani'nin birlikte yaptığı işleri de unutmamak gerek. Yakın dönemin kaliteli sesleri arasında ise, özellikle Tunus "baharı" ile ünlenen Emel Mathlouthi ile Cezayir'den kaçmak zorunda kalan Souad Massi'yi saymak gerekir.

■ Erman Çete

Okuma listesi

- Adam Hanieh, **İsyanın Kökenleri: Kapitalizmin Ortadoğu'daki Sorunları**, NotaBene Yayınları, 2015, İstanbul.
- Adam Hanieh, **Körfez Ülkelerinde Kapitalizm ve Sınıf**, NotaBene Yayınları, 2015, İstanbul.
- Albert Hourani, **Arap Halkları Tarihi**, İletişim Yayınları, 2014, İstanbul.
- Alper Birdal ve Yiğit Günay, **"Arap Baharı" Aldatmacası: Ortadoğu'da Emperyalist Restorasyon**, Yazılama Yayınevi, İstanbul, 2012.
- Ari Şavit, **Vaat Edilmiş Topraklarım**, Tekin Yayınevi, 2015, İstanbul.
- Borisoviç Lutskiy, **Arap Ülkelerinin Yakın Tarihi**, Yordam Kitap, 2011, İstanbul.
- Celal Metin, **Emperyalist Çağda Modernleşme-Türk Modernleşmesi ve İran (1800-1941)**, Phoenix Yayınevi, 2011, İstanbul.
- Hasan Kanafani, **Güneşteki Adamlar**, Alan Yayıncılık, 1986, İstanbul.
- Musa Budeiri, **Filistin Komünist Partisi Tarihi 1919-1948**, Yordam Kitap, 2012, İstanbul.
- William Cleveland, **Modern Ortadoğu Tarihi**, Agora Yayınları, 2008, İstanbul.
- Zeynep Güler, **Arap Milliyetçiliği: Mısır ve Nasırcılık**, Yazılama Yayınevi, 2011, İstanbul.

Herkes Kürtlere karşı birleşmiş

Özgür Şen

HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş Avrupa Parlamentosu'nda yaptığı konuşmada, Kürt hareketine karşı kurulan ittifakın garipliğinden bahsetti. Daha düne kadar birbirlerini tehdit olarak gören laik veya değil milliyetçiler ile AKP'nin, Kürt hareketine karşı birlikte hareket etmesini Kürtlerin temel bir tehdit olarak görülmesine bağladı.

AKP'nin Kürt illerinde yürüttüğü vahşi operasyonda geniş bir toplumsal kesimden destek aldığı sır değil. Kendi hitap kitlesi ve tabanının dışındaki insanların bu konuda tarafsız kalmaları ya da AKP'ye açıktan muhalefet etmemeleri dahi AKP için yeterli olabiliyor. Siyasi ittifaklar zaten her zaman destek üzerinden kurulmuyor.

Türkiye siyasetinde yapılan ittifakların zemini gerçekten oynak. Kürtlere karşı yapılan bu ittifakın da kalıcı olduğu söylenemez.

Ancak Kürt hareketinin de bu oynak zeminin bir parçası olmadığını herhalde kimse iddia etmeyecek. Birkaç yıl önce bu defa farklı toplumsal kesimlerin AKP'ye karşı isyanı sırasında kimine göre AKP'ye açık destek veren, kimine göre ise bu isyan sırasında sessiz kalan Kürt hareketi de, tutumun biçimi ne olursa olsun, başka bir taraflaşmanın parçasıydı.

Üstelik aynı konuşmada Türkiye'nin Suriye hakkında yapılacak görüşmelerde PYD'yi yanına oturtması çağrısı yapan Demirtaş, basbayağı yeni bir ittifak için davet gönderirken gelecekte de durumun değişmeyeceğini ispatladı. Zeminin oynaklığı belli ki devam edecekti.

Türkiye'de düzenin içindeki siyasi özneler arasında kalıcı taraflaşmalar ve dolayısıyla kalıcı düşmanlık veya ittifaklar yok. Çünkü bu taraflaşmalar uzlaşmaz bir çelişkinin, patronlarla emekçilerin arasında asla bitmeyecek bir kavganın hep aynı yakasında kalarak kuruluyor ve o yakada kaldığı sürece dengelerin değişmesi, öznelerin birbirine yaklaşması ya da birbirinden uzaklaşması sorun teşkil etmiyor.

İşte bu nedenle siyasetin bir gündeminde kurulan ittifak ve yaşanan düşmanlıklar sahici ama aynı zamanda geçici. Yoksa geçicilik ve oynaklık gerçek olmamalarından kaynaklanmıyor. Bugün AKP ile HDP'nin Kürt meselesi vesilesiyle yaşadığı gerilimin gerçekliğinden kimse şüphe etmesin. Ama yine kimse bu düşmanlığın sonsuza dek süreceğini de düşünmesin. Çünkü ortada üzerinde asla uzlaşamayacak, bu düzenin temeliyle ilgili bir mesele yok. Bir yandan bir gündem için öldüresiye kavga edenlerin, diğer yandan uzlaşma zemini aramalarının, hatta tam olarak aynı sırada başka gündemlerde rahatlıkla beraber hareket edebilmelerinin nedeni bu. Bu konu için ne HDP'nin diğerlerine, ne de başka kesimlerin Kürt hareketine kızma hakkı var. Bugün herkes Kürtlere karşı mı birleşti, yarın da belki Kürt hareketi de dahil olmak üzere bu defa başka kesimler mesela laikliğe karşı birleşecek ve bu böyle devam edecek.

O halde, Türkiye solunun asıl meselesi yalnızca bu gerçek ama geçici taraflaşmalarda kalıcı bir biçimde emekçilerin sesi olmaya çalışmak değil. Türkiye solu bunu yapmaktan vazgeçemez, ancak bir noktadan sonra dışsal kalmaya mahkûm. Böylesi bir mücadelenin sınır ve açmazları var.

Türkiye solunun bu sınırları aşmasının ve açmazları çözmesinin tek yolu taraflaşmanın toplumsal olarak ortaya çıkışına müdahale etmesi, zeminini değiştirmesi ve taraflaşmayı yeniden yapılandırması.

Her taraflaşmada üçüncü seçeneği temsil etmek solu toplumsallaştırmıyor. Sol asıl sınavı Kürt sorununda da, laiklik kavgasında da, ülkenin diğer gündemlerinde de, toplumsal olarak taraflaşmaya harici olarak katılan üçüncü tarafı değil, taraflaşmanın bizzat parçası ve muhatabı olarak ikinci tarafı temsil etmeyi başardığında verecek.

“Görsel, işitsel ve sosyal medyanın haber, magazin, film ve benzeri tüm yapımlarının geleneksel aile değerlerimize uygun olmasına yönelik tedbirler alınacak; olumsuz yayınları caydıracak etkin düzenlemeler yapılacaktır.”

23 Ocak'ta Resmî Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlanarak yürürlüğe giren 2016 yılı programından

26 OCAK 2016

KOMÜNİSTLERİN YANITIDIR:

TACİZCİLİĞİ Mİ ÖZENDİRECEKSİNİZ, KIZ ÇOCUKLARININ İSTİSMARINI MI?

Her şeyimiz “geleneksel aile değerleri”ne uygun olacak diyorsunuz. Televizyon, radyo, sosyal medya... 2016 yılı Hükümet Programı'na bunların kontrol altına alınmasını, “geleneksel aile değerlerine” uygun olmayan yayınların caydırılmasını koymuşsunuz.

“Aslında diktatörün tescil ettiği kitaplardan ve diyanet fetvalarından başka herhangi bir şey yayınlıyorsanız, ayağınızı denk alacaksınız” demeye getiriyorsunuz.

Bunu da kimsenin kolay itiraz edemeyeceğini sandığınız “geleneksel aile değerleri” kılıfına sokarak yedirmek istiyorsunuz.

İyi de temel aldığınız, sözlerini emir saydığınız

din alimleri, diyanet gibi kurumların “uygun” gördüğü bazı şeylerin “aile değerleri” bir yana insanlık değerleri ile uyuşmadığı gün gibi ortada.

Sansürcülüğünüz, yasakçılığınız, despotluğunuz da bilmediğimiz bir şey değil.

Bu durumda yapacağınız etkin düzenlemelerin tacizciliği, çocuk istismarını teşvik edip, insani olan ne varsa yasaklamayı hedefleyeceğini söylersek hiç abartmış olmayız.

Şunu bir anlasanız iyi olur: Bu ülke sizin ona biçtiğiniz gerici elbiseye sığmayacak. Sizin yasaklarınız da, ölçsüz, izansız sapkınlıklarınız da, insanlığımızın duvarında parçalanacak.

✉ iletisim@kp.org.tr

🌐 www.kp.org.tr

📱 /kpninsesi

**KOMÜNİST
PARTİ**